

TYÖELÄMÄN TUTKIMUS-,
KEHITTÄMIS- JA
INNOVAATIOTOIMINNAN
INTEGROINTI YAMK-
OPINTOIHIN

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Kuntoutuksen koulutusohjelma
Sairaanhoitaja YAMK
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Seija Eskelinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala, ylempi amk

ESKELINEN, SEIJA:

Työelämän tutkimus-, kehittämis- ja
innovaatiotoiminnan integrointi yamk-
opintoihin

55 sivua, 4 liitesivua

Syksy 2016

TIIVISTELMÄ

Tämä tutkimuksellinen kehittämishanke kuului osahankkeena laajaan valtakunnalliseen verkostohankkeeseen, joka oli 'ylempi ammattikorkeakoulu-tus vahvaksi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaikuttajaksi'. Verkostohankkeessa oli mukana kaikki Suomen ammattikorkeakoulut ja sitä hallinnoi Hämeen ammattikorkeakoulu. Tässä kehittämishankkeessa oli yhtenä tavoitteena kartoittaa kyselyn avulla miten nykyisissä sosiaali- ja terveysalan yamk -tutkinnon opinnoissa huomioidaan työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta opiskelijan näkökulmasta. Toisena tavoitteena oli tulosten pohjalta laatia kehittämissuunnitelma Lahden ammattikorkeakoululle. Tarkoituksena oli parantaa työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan integroitumista sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opintoihin.

Kehittämishanke eteni lineaarisen mallin mukaisesti vaiheittain. Tutkimusmenetelmänä oli kyselytutkimus, jolla haettiin tietoa sosiaali- ja terveysalan yamk-tutkintoa opiskelevilta työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä koulutuksen integraation nykytilasta. Kysely toteutettiin Webropol -ohjelman avulla, Likertin asenneasteikkoa hyväksikäyttäen. Tulokset analysoitiin tilasto-ohjelmalla. Avoimet kysymykset luokiteltiin ryhmiin asiasisällön mukaan, josta ne muutettiin määrälliseen muotoon tukkimiehenkirjanpidolla.

Kyselyn tuloksena nousi esiin, että oppimistehtävät koettiin soveltuvan oman työelämän kehittämiseen erittäin hyvin. Oppimistehtäviä oli ollut myös riittävästi. Yhteistyö työelämän sekä ammattikorkeakoulun välillä koettiin vielä olevan vähäistä ja yhteistyön koettiin liittyvän lähinnä opiskelijan oppinäytetyöhön.

Avainsanat: tki-toiminta, integraatio

Lahti University of Applied Sciences
Master's Degree Programme in Social- and Health care

ESKELINEN, SEIJA: Working life research, development
and innovation in the integration of
Master's studies

55 pages, 4 pages of appendices

Autumn 2016

ABSTRACT

This research development project is a subproject of an extensive nationwide network project which was the Creating a strong R&D profile for Master's degree programmes. The network project involved all Finnish Universities of Applied Sciences and is managed by the Häme University of Applied Sciences.

In this development project one of the aims was to survey how working life's research, development and innovation activities are taken into account in the current Master's degree studies of social and health care from students' point of view. The second objective was to make a development plan for Lahti University of Applied Sciences based on the results. The purpose of this development project was to improve the integration of working life's research, development and innovation activities into the social and health care Master's degree studies.

The development project proceeded according to a linear model in phases. The research methods was survey, which sought information from the social and health care students about the research, development and innovation activities in working life, as well as the current state of integration in the education. The survey was conducted with the Webropol program using Likert scales in favor of the attitude. The results were analyzed with a statistical software. The open-ended questions were sorted in groups according to the content and then converted into a quantitative form with tally.

As a result of the survey it emerged that the assignments were considered to be well suited for developing working life. The amount of assignments was also sufficient. Collaboration between working life and the University of Applied Sciences was considered to be minor and it was associated mainly with students' theses.

Key words: rdi-activities, integration

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TAUSTA, TAVOITE JA TARKOITUS	4
2.1	Kehittämishankkeen taustaa	4
2.2	Kehittämishankkeen tavoite ja tarkoitus	6
3	KOHDEORGANISAATION ESITTELY	7
4	YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO	10
5	TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA AMMATTIKORKEAKOULUSSA	13
6	TYÖELÄMÄN TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN SEKÄ OPETUKSEN INTEGRAATIO AMMATTIKORKEAKOULUSSA	17
7	KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUS	26
7.1	Lineaarinen malli	26
7.2	Kehittämishankkeen eteneminen	27
7.3	Kyselylomake	28
7.4	Webropol- kyselyn toteutus	32
7.5	Aineiston analyysi	32
8	WEBROPOL KYSELYN TULOKSET	34
8.1	Vastaajien taustatiedot	34
8.2	Opetus ja työelämäyhteistyö	35
8.3	Opintojen työelämälähtöiset oppimistehtävät	37
8.4	Työelämäedustajien luennot ja vierailukäynnit yrityksissä	39
8.5	Opiskelijoiden kehittämisideoita opintoihin	41
9	KEHITTÄMISSUUNNITELMA AMMATTIKORKEAKOULULLE	44
9.1	Työelämän tarpeiden kartoitus ja yhteistyön edistäminen	44
9.1.1	Ehdotukset työelämän tarpeiden kartoitukseen	45
9.1.2	Ehdotukset yhteistyön edistämiseksi	45
10	POHDINTA	46
10.1	Eettisyys ja luotettavuus	46
10.2	Kehittämishankkeen prosessin arviointi	48

10.3	Kehittämishankkeen tulosten pohdinta	51
11	JATKOKEHITTÄMISEEN AIHEITA	54
	LÄHTEET	56
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat profiililtaan työelämän kehittämiseen tähtäviä tutkintoja, jotka lähtevät työelämän tarpeista ja niitä toteutetaan läheisessä yhteydessä työelämään. Tutkinnoissa painottuu työelämään liittyvä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-osaaminen. Parhaimmillaan ylempi ammattikorkeakoulututkinto edistää sekä yksilön, että työelämän kehittymistä yhdistämällä opiskelijan koulutustarpeen työ- ja elinkeinoelämän kehittämistarpeisiin. (Kristo 2013, 41 - 44.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyöt tehdään joko omassa organisaatiossa tai alueen hankkeisiin liittyen. Opinnäytetyöprosessit ovat yleensä noin vuoden mittaisia. Prosessin aikana opiskelijat opivat suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan kehittämistoimintaa organisaatioiden arjessa. (Honkanen 2013, 38 - 39.)

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) tuloksellisuustarkastuksen mukaan ammattikorkeakoulujen yhteistyö paikallisten yritysten kanssa ei saavuta sille asetettuja alueellisen elinkeinoelämän rikastuttamiseen tähtäviä tavoitteita. Yhteistyön lisääminen etenkin pienten ja keskisuurten yritysten kanssa on välttämätön edellytys sille, että ammattikorkeakoulut saavuttavat niille asetetut tavoitteet maakuntien strategisina kehittäjinä. (VTV 2009, 56 - 57.)

Pohjuksen mukaan (2015) ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon koulutus on vielä niin marginaalista ammattikorkeakoulutuksessa, että kaikkien toimijoiden yhteistyö on välttämätöntä. Jotta ylempi ammattikorkeakoulutus muuttuisi isommassa mittakaavassa työelämälähtöiseksi tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatiotoiminnaksi, pitäisi opetussuunnitelmat ja niiden toteutus miettiä kokonaan uusiksi. Toistaiseksi yhteistyö on pitkälti opinnäytetöiden varassa. (Pohjus 2015, 41.)

Opiskelijat mahdollistavat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan integraatiota tuomalla uutta tietoa työelämän tarpeista. Opiskelijat ja alumnit ovat tärkeä kanava työelämän kanssa toteutettavassa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioyhteistyössä. Yhteistyö vaatii työelämän osaamis- ja

hanketarpeiden huomioimista sekä jatkuvaa vuorovaikutusta. (Huotari & Rintala 2015, 19, 21.)

Suomessa oli käynnissä valtakunnallinen verkostohanke vuosina 2014 – 2015, johon osallistuivat kaikki Suomen ammattikorkeakoulut. Hankkeen rahoittajana toimi opetus- ja kulttuuriministeriö ja sen budjetti oli noin 3,3 miljoonaa euroa. Hanke oli nimeltään 'ylempi ammattikorkeakoulutus vahvaksi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio vaikuttajaksi'. Sen tavoitteena oli uudistaa ylemmän ammattikorkeakoulun toimintoja, profiloida ylemmän ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa, tukea verkostoitumista ja tukea sen moninaisuuden hyödyntämistä. Lisäksi tavoitteena oli vahvistaa, kehittää ja uudistaa tiedon sekä osaamisen siirtoa korkeakoulujen ja työelämän välillä sekä lisätä työelämäinnovaatioiden monialaisuutta. (HAMK 2014.)

Tämä kehittämishanke oli osahanke yllä esitellystä isosta verkostohankkeesta. Tässä kehittämishankkeessa tavoitteena oli kartoittaa kyselyn avulla, miten nykyisissä sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoissa huomioitiin työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeet opiskelijan näkökulmasta. Tavoitteena oli laatia kehittämissuunnitelma kyselyn tulosten pohjalta Lahden ammattikorkeakoululle. Suunnitelman avulla voitaisiin parantaa työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeiden huomioimista ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoissa. Kehittämishankkeen tarkoituksena oli parantaa työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan integroitumista sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulun opintoihin.

Tässä kehittämishankkeessa kartoitettiin työelämän ja ammattikorkeakoulun yhteistyön nykytilaa Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevien opiskelijoiden näkökulmasta kyselytutkimuksena. Kyselyn tuloksista nousi esiin muun muassa se, että opintotehtävät olivat olleet työelämälähtöisiä ja soveltuivat hyvin myös työelämän kehittämiseen. Kyselyyn vastanneiden mielestä yhteistyötä ammattikorkeakoulun ja työelämän välillä oli ollut, mutta pääosin

se liittyi vain opinnäytetyöhön. Yhteistyötä toivottiin lisäävän ammattikorkeakoulun ja työelämän välille: ehdotettiin muun muassa työelämän edustajien pitämien asiantuntijaluentoja sekä verkkokurssien lisäämistä opintoihin.

2 TAUSTA, TAVOITE JA TARKOITUS

2.1 Kehittämishankkeen taustaa

Tämä opinnäytetyö on osahanke Lahden ammattikorkeakoulussa toteutettuun laajaan kehittämishankkeeseen joka oli: 'YAMK-koulutus vahvaksi tki-vaikuttajaksi'. Hanke oli kaikkien Suomen ammattikorkeakoulujen valtakunnallinen verkostohanke, jota hallinnoi Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK). Hankkeen tavoitteena oli uudistaa ylemmän ammattikorkeakoulun toimintoja, profiloida ylemmän ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (tki), tukea verkostoitumista ja tukea sen moninaisuuden hyödyntämistä. Lisäksi tavoitteena oli vahvistaa, kehittää ja uudistaa tiedon sekä osaamisen siirtoa korkeakoulujen ja työelämän välillä sekä lisätä työelämäinnovaatioiden monialaisuutta. Tavoitteena oli myös lähentää opetustyötä työelämään sekä tukea yhteisöllisen tiedon kehittämistä. Valtakunnallinen verkostohanke oli jaettu neljään eri työpakettiin (HAMK 2014.):

- työpaketti 1: Työelämää uudistavat ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa edistävät oppimisympäristöt. Työpaketissa yksi oli tarkoitus kehittää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa edistäviä uuden aikakauden oppimis-, kehittämis- ja kohtaamisympäristöjä sekä fyysiseen että digitaaliseen maailmaan. Tavoitteena oli rakentaa uusia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa edistäviä oppimisympäristöjä, kehittää verkostomaisia toimintamalleja uusissa kohtaamisympäristöissä, tuottaa työelämää ja sen kehittämistä palveleva menetelmäopas. (HAMK 2014.)
- työpaketti 2: Työelämän uudistaminen monialaisella kehittämisosaamisella. Työpaketissa kaksi oli tarkoituksena kehittää, kokeilla ja arvioida uusia toimintamalleja sekä opinnäytetöihin että kehittämistöihin. Pää tavoitteena oli uusien kohtaamisympäristöjen rakentaminen ja verkostomaisten toimintamallien kehittäminen työelämän

ja ammattikorkeakoulujen yhteiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. (HAMK 2014.)

- työpaketti 3: Moninaisuusosaaminen tulevaisuuden työyhteisöjen johtamisen työkaluina. Työpaketissa kolme oli tarkoituksena kehittää moninaisuuden johtamisen toimintamalleja sekä oppimismateriaalina että dokumentteina hyödynnettäväksi niin koulutukseen kuin työelämän käyttöön. Tavoitteena oli koota jo olemassa olevat hyvät käytänteet ja etsiä uusia malleja moninaisuuden johtamiseen yhteistyössä työelämän kumppaneiden kanssa. (HAMK 2014.)
- työpaketti 4: Ylempi ammattikorkeakoulututkinto opettajuus sillanrakentajana. Tässä neljännessä työpaketissa oli tarkoituksena kehittää kokeilujen kautta uutta roolitusta toimijoiden kanssa, tiimiopettajuusmallia ja kolmikantamallia. Yhteistyön tiivistämisessä oli tärkeää uusien roolien selkeyttäminen. (HAMK 2014.)

Tämä kehittämishanke kuuluu pakettiin yksi, jonka tavoitteena oli kehittää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa edistäviä uuden aikakauden oppimis-, kehittämis- ja kohtaamisympäristöjä sekä fyysiseen että digitaaliseen maailmaan. Valtakunnallinen verkostohanke oli käynnissä vuosina 2014 - 2015 ja hankkeen rahoittajana toimi opetus- ja kulttuuriministeriö, sen budjetti oli noin 3,3 miljoonaa euroa. (HAMK 2014; Lampinen & Turunen 2015, 6.)

Tämän kehittämishankkeen toimeksiantajana on ollut Lahden ammattikorkeakoulu. Hankekoordinaattorina sekä toimeksiantajan edustajana toimi liiketalouden alan yliopettaja. Minä, tutkijakehittäjä, olen Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelman yamk-opiskelija.

2.2 Kehittämishankkeen tavoite ja tarkoitus

Kehittämishankkeen tavoitteena on ollut kartoittaa kyselyn avulla, miten nykyisissä Lahden sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoissa oli huomioitu työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeet opiskelijan näkökulmasta. Toisena tavoitteena on ollut laatia kehittämissuunnitelma, jonka avulla voitaisiin paremmin ottaa huomioon työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeet ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoissa. Kehittämishankkeen tarkoituksena on parantaa työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan integroitumista sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opintoihin.

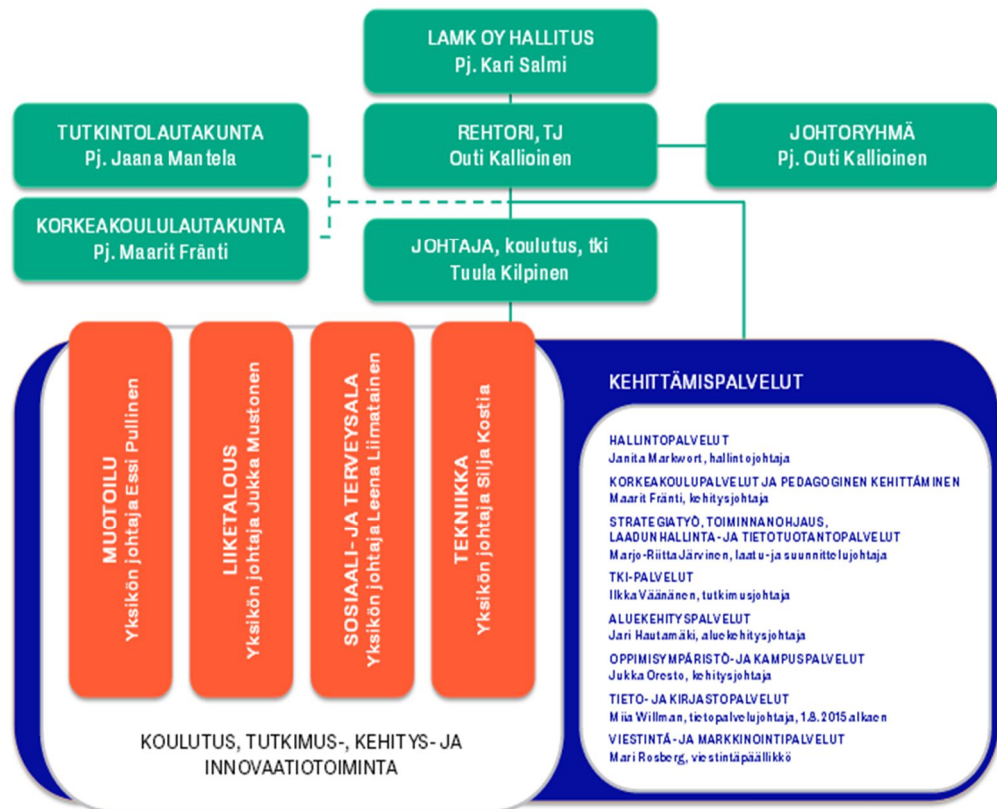
3 KOHDEORGANISAATION ESITTELY

Lahden ammattikorkeakoulu on yksi Suomen suurimmista ja monialaisimmista korkeakouluista, jossa opiskelee vuosittain noin 5300 opiskelijaa. Henkilöstöä on noin 400 (LAMK 2015a). Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita on yli 900 joka vuosi ja ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita keskimäärin 80 vuosittain (Tilastokeskus 2015; Opetushallitus 2015).

Lahden ammattikorkeakoulu on ollut mukana kehittämässä ammattikorkeakoulututkinnon jälkeistä jatkokoulutusta 19 muun ammattikorkeakoulun kanssa alusta lähtien. Alkuun ammattikorkeakoulujen jatkotutkinto oli korkeiluna 1.1.2002 alkaen ja jatkui virallisena 1.8.2005 lähtien, jolloin tutkintoon johtavan koulutuksen nimeksi muuttui ylempi ammattikorkeakoulututkinto. (Hallituksen esitys eduskunnalle, HE 14/2005.)

1.1.2015 lähtien Lahden ammattikorkeakoulu on ollut osakeyhtiömuotoinen. Organisaatiouudistuksen (Kuvio 1) ensimmäinen vaihe alkoi 1.4.2015, jossa uusien johtamisratkaisujen lisäksi haettiin vahvistusta aluekehitystehtävän, oppimisympäristöjen ja kampuskehityksen sekä pedagogiikan ja opetusteknologian kehittämiseen. Muutoksen taustalla on toiminnan siirtyminen uudelle Niemen kampukselle vuonna 2018. (LAMK 2015a.)

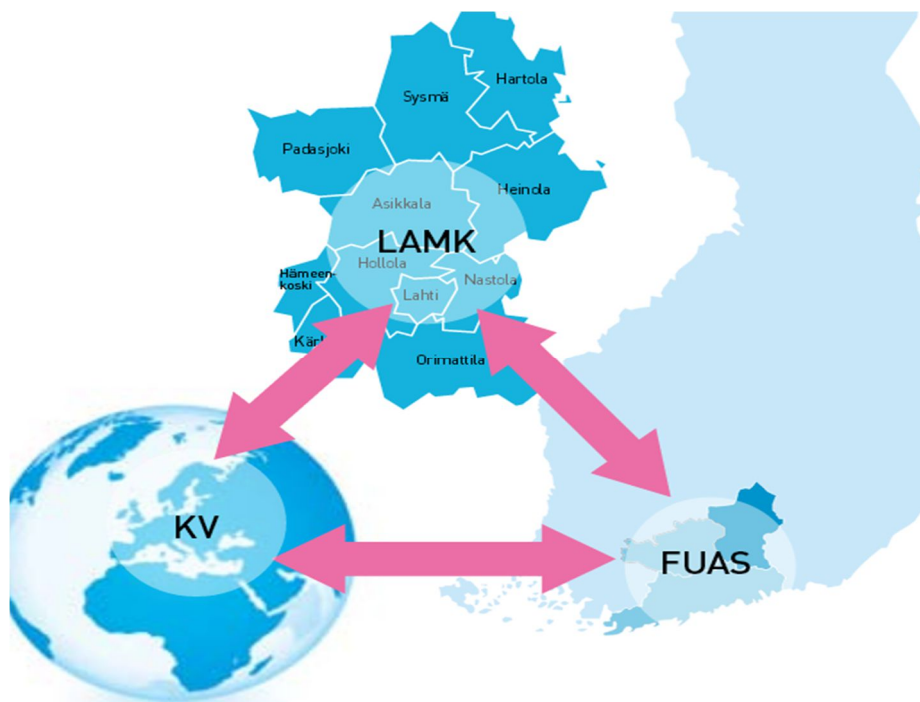
Lahden ammattikorkeakoulun organisaatio 1.4.2015 alkaen

KUVIO 1. Lahden ammattikorkeakoulun organisaatiokaavio (LAMK 2015a.)

Lahden ammattikorkeakoulu on osa FUAS-liittoumaa (Federation of Universities of Applied Sciences) yhdessä Hämeen ja Laurea ammattikorkeakoulujen kanssa. Sopimus pohjainen liittouma toimii Helsingin laajalla metropolialueella: Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme ja Etelä-Pirkanmaa. Liittouma mahdollistaa jäsenkorkeakoulujensa opiskelijoille valtakunnan laajimmat, laadukkaat, ympärivuotiset opiskelumahdollisuudet. Liittouma mahdollistaa myös jäsenkorkeakoulujensa toiminta-alueiden pienille ja keskisuurille yrityksille ja yhteisöille kattavimmat, monipuoliseen asiantuntijuuteen pohjautuvat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan palvelutuotteet. (LAMK 2015b; HAMK 2015; FUAS 2015.)

Suomen suurimmassa ammattikorkeakoulujen FUAS-liittoumassa on noin 19 500 opiskelijaa, eli noin 14 % koko maan ammattikorkeakouluopiskelijoiden määrästä. FUAS-liittouman jäsenkorkeakoulujen kokonaisrahoitus oli vuonna 2013 yhteensä noin 150 miljoonaa euroa josta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osuus noin 23 miljoonaa euroa. Strategiset yhteistyöalueet liittoumassa ovat: Graduate School (lisää opintojen valintamahdollisuuksia ja niiden kansainvälistymistä), kesäopinnot (ympärivuotinen opiskelu), virtuaalikampus (ajasta tai paikasta riippumattomat digitaaliset opinnot sekä yksilöllisesti räätälöidyt opintopolut), palvelut yrityksille ja yhteisölle vahvistavat jäsenkorkeakoulujen roolia aluekehitystoimijana. Lahden ammattikorkeakoulu toimii globaalissa innovaatiojärjestelmässä (Kuvio 2), Helsingin laajan metropolialueen ja Päijät-Hämeen innovaatioekosysteemin osana. (HAMK 2015; FUAS 2015; LAMK 2013, 8.)

KUVIO 2. Lahden ammattikorkeakoulun tki-toiminnan toimintaympäristö (LAMK 2013, 8.)

4 YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa on voinut virallisesti tällä tutkintanimikkeellä opiskella vasta 10 vuotta. Vuodesta 2002 alkaen ammattikorkeakoulun jatkotutkinnon kokeilusta annetun lain turvin (645/2001) ammattikorkeakoulut (20) aloittivat nämä tutkintoon johtavat jatko-opinnot. Kokeilu oli alkuun määräaikainen jatkuen heinäkuun loppuun 2005. Ammattikorkeakoululaki muuttui 1.8.2005 jolloin ammattikorkeakoulun jatkotutkinto muuttui virallisesti ylempi ammattikorkeakoulututkinto nimikkeeksi ja tätä nykyistä tutkintoon johtavaa koulutusta saivat suoraan jatkaa ne ammattikorkeakoulut, jotka olivat olleet mukana jatkotutkintokokeilussa. (Laki ammattikorkeakoulun jatkotutkinnosta 645/2001; HE 14/2005.)

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin edellytetään ammattikorkeakoulututkintoa tai muuta soveltuvaa korkeakoulututkintoa sekä kolmen vuoden työkokemusta asianomaiselta alalta perustutkinnon suorittamisen jälkeen. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon rakentamiseen kuuluu syventäviä opintoja, vapaasti valittavia opintoja sekä opinnäytetyö. Opintojen laajuus on 60 tai 90 opintopistettä. Opintojen tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella on laajat ja syvälliset tiedot sekä tarvittavat teoreettiset tiedot toimia työelämän kehittäjänä vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä. Lisäksi tavoitteena on saada syvällinen kuva omasta ammattialasta, valmiudet seurata ja eritellä alan tutkimustiedon ja ammattikäytännön kehitystä, valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan oman ammattitaidon kehittämiseen sekä saavuttaa hyvä kieli- ja viestintätaito oman alansa tehtäviin. (Ammattikorkeakouluasetus 1129/2014, 1-5§; ammattikorkeakoululaki 932/2014, 25§.)

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat profiililtaan työelämän kehittämiseen tähtääviä tutkintoja, jotka lähtevät työelämän tarpeista ja niitä toteutetaan läheisessä yhteydessä työelämään. Tutkinnoissa painottuu työelämään liittyvä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-osaaminen. Parhaimmillaan ylempi ammattikorkeakoulututkinto edistää sekä yksilön, että työelämän kehittymistä yhdistämällä opiskelijan koulutustarpeen työ- ja elinkeinoelämän kehittämistarpeisiin. (Kristo 2013, 41 - 44.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyöt tehdään joko omassa organisaatiossa tai alueen hankkeisiin liittyen. Opinnäytetyöprosessit ovat yleensä noin vuoden mittaisia. Prosessin aikana opiskelijat opipivat suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan kehittämistoimintaa organisaatioiden arjessa. Opiskelijoiden käyttämät kehittämismenetelmät ovat usein perinteisiä sekä opiskelijalle turvallisia, uusia innovatiivisia käytäjälähtöisiä kehittämismenetelmiä käytetään vielä varsin vähän. (Honkanen 2013, 38 - 39.)

Ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä usein käytettyinä lähestymistapoina ovat toimintatutkimus, tapaustutkimus, etnografinen tapaustutkimus, arviointitutkimus, konstrukttiivinen tutkimus tai ennakointi. Opinnäytetyö etenee prosessimaisesti, käytetyt tutkimusmenetelmät mahdollistavat syklisen etenemisen, tutkimisen teoreettiset lähtökohdat ja kehittämisen kokeelliset vaiheet. Voidaan ajatella opinnäytetyön olevan kahden erilaisen pyrkimyksen yhteensovittamisen muoto: opinnäytetyöllä haetaan aitoa kehittämishyötyä yrityksille ja yhteisöille, ja sen toteuttaminen noudattaa tutkimuksellisen kehittämisen logiikkaa. Yleensä opinnäytetyössä aloitteen tekijänä on opiskelija, ottamalla yhteyttä taustaorganisaatioonsa ja ehdottamalla opiskeltavaan aiheeseen liittyvän kehittämistehtävän suorittamista organisaatiossa. (Pohjus 2015, 7.)

Työelämälähtöisyys on ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön vahvuus ja haaste. Vahvuus liittyy kiinteään yhteistyöhön työelämän kanssa ja työelämän kehittämiseen. Opinnäytetyö sisältää sekä tutkimusta että kehittämistä. Opinnäytetyön toimintaympäristö on usein sekä ammattietä kontekstisidonnainen ja sen toteuttaminen edellyttää laajaa ja syvälistä teoreettista tietoa työelämän kehittämiskohteesta sekä innovatiivista otetta. Haasteena on toimivan ja kehittämissympäristöön sopivan menetelmän löytäminen sekä kehittämistoiminnan ajallinen ulottuvuus. (Pohjus 2015, 6.)

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on suunniteltu opiskeltavaksi työn ohella eikä siten vaadi päätoimisen opiskelun tapaan pitkää poissaoloa työelämästä. Ylempi ammattikorkeakoulu tutkinto antaa saman valmiuden

kuin yliopiston maisteritutkinto, mutta suuntautuu käytännöllisemmin. Ylemmän ammattikorkeakoulun tutkinnot on rakennettu vahvasti työelämälähtöisiksi, joten tutkinnoissa on vahva yhteys oman työn ja työyhteisön kehittämiseen ja niiden on vastattava myös työelämän tarpeita. Ylemmällä ammattikorkeakoulututkinnolla saa kelpoisuuden hakeutua tehtäviin, joiden vaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja tutkinnon suorittaneet sijoittuvat työelämässä tyypillisesti kehittäjiksi, muutosjohtajiksi tai esimiehiksi. (Arene 2015; Pohjus 2015, 4; Lampinen & Turunen 2015, 6.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita opiskelijoita vuosina 2004 - 2014 oli noin 10 000 (Kuvio 3) eli noin viidennes opintonsa aloittaneista. Keskeyttäneiden määrät ovat olleet suhteellisen suuria. Syitä tähän tutkintotuottavuuden alhaisuuteen ei ole vielä systemaattisesti selvitetty. (Kivelä 2015, 8.)

KUVIO 3. Ammattikorkeakoulujen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat ja tutkinnot vuosina 2002 - 2014 (Kivelä 2015, 8.)

5 TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOITOIMINTA AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Ammattikorkeakoulussa eri säädökset ovat mahdollistaneet tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan jo 1990-luvulla. Varsinaiseksi ammattikorkeakoulun tehtäväksi tutkimus, kehittäminen ja innovaatio tulivat vuonna 2003 ammattikorkeakoululain myötä. Tarkennetun lainsäädännön taustalla oli ajatus siitä, että ammattikorkeakoulussa on oltava tutkimustoimintaa koulutuksen lisäksi. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminta koettiin tärkeäksi sekä toiminta-alueen työ- ja elinkeinoelämän että työelämälähtöisen koulutuksen kehittämiseksi. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toimintaa määrittää voimakkaasti alueellinen toimintaympäristö (muun muassa yksityisen sektorin toimialarakenne, etäisyys muihin ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin, alueen väestökehitys sekä ulkopuoliset rahoituslähteet). Tiivis yhteys alueeseen hyödyttää sekä ammattikorkeakoulua että ympäristöä. (Opetusministeriö 2010, 13 - 15.)

Lain määräämä ammattikorkeakoulujen tehtävä on antaa sekä työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin että tutkimukseen, taiteellisiin sekä sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakoulutusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Ammattikorkeakoulun tulee tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa, sekä työelämää ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulujen tulee edistää elinikäistä oppimista. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 4§.)

Tutkimus- ja kehittämistyö on siis yksi ammattikorkeakoulujen lain mukaisista tehtävistä ja sen tulee palvella ammattikorkeakouluopintoja ja niiden kehittämistä. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminta edistää työelämää ja aluekehitystä sekä toimii alueellisen elinkeinorakenteen uudistajana. Se on soveltavaa tutkimusta, joka perustuu käytännön kokemuksen sekä uusimman tiedon ja vahvan osaamisen yhdistämiseen. Tutkimus- ja kehittämistyö koostuu erilaisista toiminnoista, jotka pitävät usein sisällään erilaisia projekteja ja hankkeita, joiden tavoitteena

on tuottaa uutta tietoa ja asiantuntijaosaamista. Projekteja ja hankkeita toteutetaan sekä EU-rahoituksella, että kansallisella ja yksityisellä rahoituksella. Jonkin verran rahoittajana toimivat myös Tekes ja Suomen Akatemia. (Arene 2015; OKM 2015.) Vuonna 2014 ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot olivat 150 miljoonaa euroa ja vuonna 2015 menojen arvellaan olevan edelleen samalla tasolla (Tilastokeskus 2014).

Ammattikorkeakoulun tehtäviin kuuluu työelämäyhteistyö, alueen kehittäminen ja aluevaikuttavuuden aikaansaaminen. Aluekehitys on tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään parantamaan alueen asukkaiden elämisen ja hyvinvoinnin mahdollisuuksia sekä yritysten ja muiden organisaatioiden toimintamahdollisuuksia. Aluekehityksellä tavoitellaan kestävää kasvua ja kehitystä, joiden tavoittelussa oppimisella, osaamisella ja luovuudella on suuri merkitys. Ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuuden voidaan ajatella tarkoittavan niitä muutoksia ja sitä kehitystä, jotka saadaan aikaan alueella erilaisten kehittämisohjelmien, toimenpiteiden ja yhteistyön avulla. (Jankkila & Kangastie 2014, 18 – 20; Opetusministeriö 2010, 18.)

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ammattikorkeakouluissa on organisoitu kahdella tavalla. Yleisimmin se on integroitu opetuksen ja aluekehityksen kanssa ja siihen osallistuvat silloin henkilöstö, opiskelijat ja alueen kumppanuusverkostot. Toisena tapana on opetustoiminnasta erillisen tutkimus- ja kehitystyöyksikön malli. Erillisyksiköihin on koottuna tutkimus- ja kehitysosaaminen ja ne tuottavat eri palveluita sekä ammattikorkeakoulujen sisällä että ulkopuolisille asiakkaille. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ja opetuksen integrointi on edellyttänyt opetuksen uudelleen organisointia ammattikorkeakouluissa. Uudistusprosesseissa ammattikorkeakoulut ovat sisällyttäneet opetussuunnitelmiin muun muassa luovia projektiopintoja, hankkeita sekä hankkeistettuja opinnäytetöitä. (Opetusministeriö 2010, 28 - 29.)

Ammattikorkeakoulut pyrkivät innovaatiotoiminnallaan eettisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävään kehitykseen sekä lisäämään innovaati-

oilla hyvinvointia ilman minkäänlaista kilpailuetua. Ne tuottavat muun muassa teknisiä, sosiaalisia ja kulttuurisia kaupallistettavia tai muuten hyödynnettävissä olevia tuotteita, palveluita ja prosesseja usein monialaisina yhteistyönä. Toiminnalla vahvistetaan yritysten, verkostojen ja toimialojen kykyä innovaatiotoimintaan. Ammattikorkeakoulut toimivat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeissa yleensä asiantuntijakumppaneina, käytännön toteuttajatahoina tai yhteistyön koordinoijina ja hallinnoijina. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan osallistuvat ammattikorkeakoulujen oman henkilöstön lisäksi opiskelijat, yritysten ja julkishallinnon sekä rahoittajien edustajat ja lisäksi myös asiakkaat. Ammattikorkeakoulut ovat verkostoituneet myös muiden ammattikorkeakoulujen, yliopistojen, yliopistokeskusten ja tutkimuslaitosten kanssa. Suomen innovaatiojärjestelmässä on selkeä tarve ammattikorkeakouluille, erityisesti alueellisella tasolla. (Opetusministeriö 2010, 19 – 20; Arene 2015, Pohjus 2015, 6.)

Korkeakoulujen arviointineuvoston (KKA) arviointiryhmän kehittämissuosituksien mukaan korkeakoulujen yhteiskunnallisen ja alueellisen vaikuttavuuden edistämiseksi ovat muun muassa, että yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen on tiivistettävä yhteistyötään. Yhteistyöhön sitoutuminen on välttämättömyyden globaalien ongelmien osaratkaisujen ja Suomen kansainvälisen kilpailukykyyn kannalta. Yhteistyö ei nyt ole riittävällä tasolla. Korkeakoulujen tulee kehittää yhteistyötä elinkeinoelämän, julkisten toimijoiden ja toisen asteen oppilaitosten kanssa. Korkeakoulujen yhteiskunnallisen tehtävän mukaista on edistää uuden liiketoiminnan syntyä ja kehittää yrittäjyyden toimintamallia. Koulutuksen sisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida paremmin työelämän näkökulma. (Korkeakoulujen arviointineuvosto 2013, 111 - 112.)

Suomen vahva julkinen tutkimus- ja kehitysrahoitus edistää avointa innovaatioita verkostoitumisen ja yhteistyön kautta. Julkinen rahoitus on johtanut ennen kaikkea yhteistyöhön yliopistojen, korkeakoulujen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa sekä synnyttänyt uusia yhteistyösopimuksia, alliansseja ja yhteisyrityksiä projektiosapuolien kesken. Vahva alueellinen innovaatiojärjestelmä on vaikuttanut myös pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. On pystytty osoittamaan, että julkista tukea saavat yritykset saavuttavat

myös parempia tuloksia. Ne myös investoivat enemmän sisäiseen kehitystoimintaan. Lisäksi yritykset, joilla on paljon yhteistyösuhteita, saavuttavat paremman tuloksen kuin yritykset, joilla on vain vähän yhteistyösuhteita. (Hilmola, Salmi, Viskari, Käki, Torkkeli 2008, 66.)

6 TYÖELÄMÄN TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN SEKÄ OPETUKSEN INTEGRAATIO AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Ammattikorkeakoululaki velvoittaa ammattikorkeakoulua tehtäviä suorittaessaan olla erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän kanssa sekä tehdä yhteistyötä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen kanssa samoin kuin myös muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 6§.)

Väänäsen mukaan ammattikorkeakouluja on puhuttanut paljon opetuksen ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan integrointi koulutukseen. Tämä teema on ollut vahvasti esillä siitä lähtien, kun ammattikorkeakoulun tehtävä määriteltiin ammattikorkeakoululaissa. Tehtävän hän tiivistää kolmeen asiaan: opetus, soveltava tutkimus ja aluevaikuttavuus. Käytännössä hän sanoo aluevaikuttavuuden toteutuvan kun koulutetaan osaavia henkilöitä elinkeinoelämän tarpeisiin ja tekemällä yrityslähtöisiä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita soveltavan tutkimuksen kautta. (Väänänen 2012, 27.)

Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on käytännönlähtöistä ja soveltavaa, se vastaa yritys- ja muiden yhteistyökumppaneiden kehittämistarpeisiin. Keskeisiä yhteistyö- ja yrityskumppaneita ammattikorkeakouluilla ovat yritykset, kunnat, sosiaali- ja terveystoimen palvelut, elinkeinoyhtiöt, järjestöt, yliopistot ja oppilaitokset sekä tutkimuslaitokset kotimaassa ja ulkomailla. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tuottaa konkreettisia tuloksia sekä hyödyntää käyttäjälähtöistä innovaatiotoimintaa mahdollistaen kumppaneilleen kilpailuetua. Soveltavalla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnallaan ammattikorkeakoulut tuottavat yhteistyökumppaneilleen uusia tuotteita, palveluja, prosessi-innovaatioita sekä uudistavat työelämää. (Arene 2014.)

Opiskelijat mahdollistavat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan integraatiota tuomalla uutta tietoa työelämän tarpeista. Opiskelijat ja alumnit

ovat tärkeä kanava työelämän kanssa toteutettavassa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioyhteistyössä. Yhteistyö vaatii työelämän osaamis- ja hanketarpeiden huomioimista sekä jatkuvaa vuorovaikutusta. Yhteistyöfoorumeissa ei voida olettaa, että työelämä on yhteydenottaja vaan tarvitaan työelämäyhteistyötä työelämän ehdoilla. (Huotari & Rintala 2015, 19, 21.)

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) tuloksellisuustarkastuksen mukaan ammattikorkeakoulujen yhteistyö paikallisten yritysten kanssa ei saavuta sille asetettuja alueellisen elinkeinoelämän rikastuttamiseen tähtääviä tavoitteita. Yhteistyön lisääminen etenkin pienten ja keskisuurten yritysten kanssa on välttämätön edellytys sille, että ammattikorkeakoulut saavuttavat niille asetetut tavoitteet maakuntien strategisina kehittäjinä. Yhteistyömuodot tulisi määritellä sekä oppilaitosta että työelämää hyödyttävällä tavalla. (VTV 2009, 56 - 57.)

Väänänen (2012) sanoo tekniikan alan ammattikorkeakoulutuksen työ-elämäyhteistyöstä puhuttaessa olevan selittelyn makua. Hänen mielestään tilanne on paikoin surkeaa tasoa, keskitasoista, muttei juurikaan hyvää tasoa. Hänen mielestään ulkopuolisen on vaikea tunnistaa mikä on oikea tilanne. Työelämälähtöisyyttä on haettu muun muassa työelämälähtöisillä harjoitustehtävillä ja laboratorioharjoituksilla, mutta tämä ei ole riittävää. Tärkeä elementti yhteistyössä on työelämälähtöinen opinnäytetyö, joka tehdään pääsääntöisesti yrityksissä, yrityksen määrittelemän kehittämishankkeen parissa. Tällä hän sanoo olevan merkitystä työelämäyhteistyössä, muttei näe, että opintojen viimeinen projekti riittää vakuuttamaan työelämäyhteyden tiivyydestä. Hän sanoo yhteisten projektien lähtökohdan olevan yleensä ammattikorkeakoulun aloitteesta lähtevää. Ammattikorkeakoulu ideoi jonkin hankkeen ja sitten he hakevat hankkeelle rahoitusta, jolloin yritykset valikoituvat mukaan rahoittajina, eivätkä kehittämistarpeen esittäjinä. Tämän lähtökohdan on hänen mielestä muututtava, jotta päästäisiin aitoon yrityslähtöiseen toimintaan. Aidon yrityslähtöisen koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan lähtökohtana on yritykseltä lähtevät tarpeet. Ammattikorkeakoulun tulee toimia aktiivisena yritysten suuntaan ja käydä jatkuvaa keskustelua kuunnellen yritysten kehittämistarpeita. Yritys

päättää mihin kehitystarpeisiin apua haluaa ja ammattikorkeakoulu miettii mitä työkaluja on käytettävissä, jotta yrityksen tarve voidaan tyydyttää. Eri-tyisesti pienten ja keskisuurten yritysten tarpeisiin vastattaessa, vaaditaan usein nopeaa toimintaa ja konkreettista kehittämistyötä. Todellisen aidon yrityslähtöisen yhteistyön lähtökohta on osaaminen ja yritykset ovat myös valmiita maksamaan tästä. Osaamisen on myös oltava käytettävissä ja tämä on usein ammattikorkeakouluissa ongelma. Osaajat ovat kiinnitettyinä jossain muualla eivätkä ole irrotettavissa nopeasti yritysten tarpeisiin. (Väänänen 2012, 18 - 20.)

Pohjus (2015) sanoo, että vaikka tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiointegraatio on koulutuksessa oleellisesti sidottu opettajan haluun ja kykyyn integroida tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toimintaa opetukseensa, tarvitaan siihen myös keinoja. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon koulutus on vielä niin marginaalista ammattikorkeakoulutuksessa, että kaikkien toimijoiden yhteistyö on välttämätöntä. Jotta ylempi ammattikorkeakoulutus muuttuisi isommassa mittakaavassa työelämälähtöiseksi tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatio toiminnaksi, pitäisi opetussuunnitelmat ja niiden toteutus miettiä kokonaan uusiksi. Toistaiseksi yhteistyö on pitkälti opinnäytetöiden varassa. (2015, 41.)

Kristo (2013) selvitti ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössään miten opiskelijat sekä yritykset ovat hyötynet koulutuksesta ja miten koulutusta tulisi kehittää vastaamaan enemmän työelämän tarpeita. Selvitys tehtiin kyselytutkimuksena, jossa kohteena oli sekä ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskelleet opiskelijat että työnantajien rekrytoijat. Lähes kaikki opiskelijat kertoivat työnantajan suhtautuneen myönteisesti opiskeluun. Pääsääntöisesti opinnäytetyö oli tehty omalle työnantajalle ja siitä koettiin olevan hyötyä erityisesti itselle, koska opinnäytetyön aiheena oli ollut työpaikan case tai kehitystapaus. Työnantajille oli koulutuksesta tullut lisäarvo opinnäytetöiden tuomana hyötynä ja osaamisen kehittymisenä. Työelämän ja opiskelun yhteistyön parantamiseksi opiskelijat toivoivat opinnoissa enemmän luennoitsijoita, erityisesti eri yrityksistä, sekä vierailukäyntejä yrityksiin. Samoin he esittivät toivomuksen työnanta-

jien mahdollisuudesta vaikuttaa koulutuksen sisältöön. Työnantajien rekrytoijat toivoivat koulutusohjelman ja työelämän yhteyden kehittämiseksi liittävänsä koulutuksen tunnettavuutta, case-tehtäviä muutettavan enemmän työelämälähtöisiksi sekä opetussisällön painotusta enemmän työelämän tarpeisiin sopivaksi. (Kristo 2013, 33 – 43.)

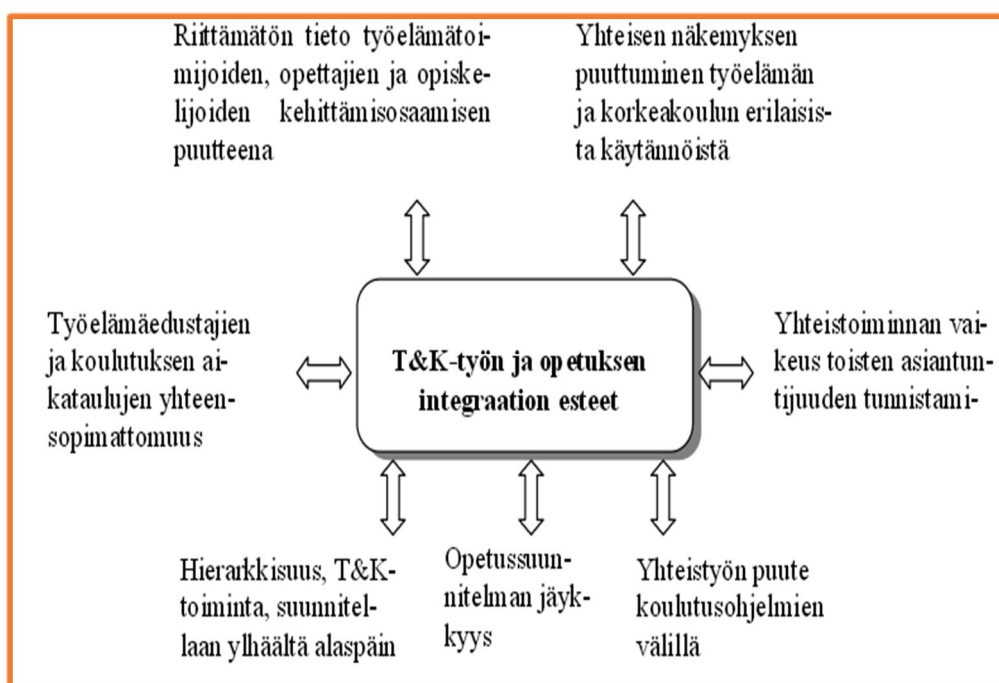
Hämeen ammattikorkeakoulussa arvioitiin koulutuksen tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan työelämälähtöisyyttä asiantuntijoiden arvioimana vuonna 2013. Arviointiryhmään kuului 26 työelämän edustajaa. He edustivat 19 eri organisaatiota ja muodostivat monialaisen asiantuntijaryhmän. Arvioinnin tavoitteena oli selvittää miten Hämeen ammattikorkeakoulun tarjoama koulutus vastasi työelämän tarpeisiin ja odotuksiin, sekä kuinka tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa hyödynnettiin opetuksessa. Arvioinnin perusteella Hämeen ammattikorkeakoulun koulutus oli kokonaisuutena vastannut työelämän odotuksiin ja tarpeisiin. Arviointituloksen mukaan koulutuksen suunnittelutyön vahvuutena oli ollut se, että työelämästä saatu palaute oli otettu huomioon opetussuunnitelmatyössä ja työelämän edustajia oli osallistunut myös opetussuunnitelmien laadintaan. Opinnäytetyöt todettiin pääosin hyödyllisiksi työnantajille ja niiden merkittävyyttä lisäsi, että opinnäytetyön aihe oli noussut aidosta työelämän kehittämisen tarpeesta. Tämä oli lisännyt myös opiskelijan motivaatiota, jolloin opinnäytetyöstä oli myös tullut laadukkaampi. Arvioijat pitivät Hämeen ammattikorkeakoulun vahvuutena sitä, että heillä oli aito halu kehittää sekä lisätä yhteistyötä työelämän kanssa. Yhteistyön jatkuvuuden hyväksi oli tehty töitä viimeisen viiden vuoden aikana paljon ja tämä näkyi jo koulutuksen työelämälähtöisyyden lisääntymisenä. Arvioijat näkivät erityisen onnistuneena työelämästä tulleiden opettajien rekrytoinnin. Tämä oli lisännyt opetuksen laatua, koska opettajalla oli ajantasainen osaaminen työelämän tilanteista. Arvioijat kehittäisivät Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyötä lisäämällä verkostotyötä, laajentamalla yhteistyötahoja myös pienyrityksiin, yrittäjyyden edistämistä sekä palautekanavan kehittämistä työelämän antamaa palautetta varten. He toivoivat myös, että työelämäyh-

teyksien ylläpito olisi nykyistä suunnitelmallisempaa. He kokivat, että työelämän ja koulutuksen yhteistyö on tärkeää muutenkin, kun vain tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeissa. (Kariniemi 2014, 35 - 37.)

Hakomäki (2013) selvitti ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraation toteutumista opettajan työssä sekä miten koulutusta tulisi kehittää tulevaisuudessa. Hän toteutti kyselyn Metropolia ammattikorkeakoulun terveys- ja hoitotyön opettajille. Tulosten mukaan opettajilla oli omasta mielestään hyvät valmiudet toimia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraatiossa, mutta opintosuunnitelman ei nähty tukevan integraatiota. Tärkeimmäksi esteeksi oli nähty opintosuunnitelman hajanaisuus ja taso. Tuloksista nousi esiin, ettei opettajien työaika-suunnitelma tukenut tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraatiota. Osaamisen ja tiedottamisen johtamisessa koettiin puutteita, opettajat korostivat johtamisen merkitystä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraation toteuttamisessa. Vastaavasti monimuotoiset oppimisympäristöt, kuten hanketoiminta, opettajatiimit, näyttöön perustuva opetus ja opetuksen aihekokonaisuudet koettiin edistävän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraatiota. Opettajien näkemyksen mukaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraatiossa työelämän kehittämishankkeet ovat kaikkein merkityksellisimpiä toiminnan kehittämisessä. (Hakomäki 2013, 29 - 33.)

Ruissalo (2014, 39 - 41.) selvitti ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössään Sastamalan koulutuskuntayhtymän työelämäyhteistyötä. Hän haastatteli kuutta työelämän edustajaa niistä organisaatioista, joiden kanssa koulutuskuntayhtymä teki yhteistyötä. Yritysten edustajat olivat kaikki yhtä mieltä työelämäyhteistyön kehittämisen tärkeydestä. Kaikki haastateltavat toivoivat oppilaitoksen ottavan aktiivisemmin yhteyttä yrityksiin ja ehdottavan ideoita yhteistyön aiheisiin. Haastateltavat toivat esiin, että opettajat voisivat benchmarkata eli ottaa mallia muista yksiköistä ja tehdä siitä vertailukehittämistä tai käyttää mentoria yhteistyössä. Pääsääntöisesti yritykset toivoivat projekti-innovointia. Työelämän edustajat toivoivat työelämäyhteistyöhön yhdyshenkilöä oppilaitokselta.

Metropolian ammattikorkeakoulussa kartoitettiin tutkimus-, kehittämis- innovaatiotyön ja opetuksen integraation nykytilaa vuonna 2009. Tutkimus- ja kehittämistyön ja opetuksen integraation esteiksi nähtiin (Kuvio 4) toimijoiden (työelämän edustajien, opettajien ja opiskelijoiden) riittämätön tieto tutkimus- ja kehittämistoiminnasta, vaikeus tunnistaa toisten asiantuntijuutta ja yhteisen näkemyksen puuttumista. Muina esteinä olivat työelämän edustajien ja koulutuksen aikataulujen yhteensopimattomuus, hierarkisuus sekä opetussuunnitelmien jäykkyys. (Lumme, Sarajärvi, Paavilainen 2009.)

KUVIO 4. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraation esteet (Lumme, Sarajärvi, Paavilainen 2009.)

Metropolian ammattikorkeakoulun tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotyön sekä opetuksen integraation nykytilan kartoituksen pohjalta laadittiin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integraation toimenpideohjelma, jota pilotoitiin vuosina 2010 - 2011. Pilotoinnin ensisijaisena tavoitteena oli koota käytössä olevat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön

ja opintojen integroinnissa toimivat käytänteet, sekä kehittää ja kokeilla uusia käytänteitä. Tavoitteena oli myös luoda toimintatapoja miten hankkeissa tuotettu tieto hyödynnettäisiin opetuksessa ja työelämässä, laatia suosituksia hyvistä toimintakäytännöistä opetuksen kehittämiseksi ja koota tietoa opettajien osaamistarpeista integroinnin edistämiseksi. Pilotoinnissa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön ja opetuksen integrointi nivottiin käytössä oleviin opetussuunnitelmiin ja meneillään oleviin kehittämissuunnitelmiin. Pilotoinnin jälkeen sekä opettajilta että opiskelijoilta kerättiin kokemuksia haastatteleamalla ja kyselylomakkeella pilotoinnin aikana muodostuneista toimintakäytännöistä. Saatujen tulosten pohjalta kehittämissuunnitelman haasteiksi nousivat opetussuunnitelman kehittäminen, oppimisympäristöjen merkitys, työelämän ja koulutuksen yhteistyön lisääminen sekä opettajan rooli ja osaaminen. Näille kehittämissuunnitelman haasteille laadittiin suosituksia, joissa opetussuunnitelman rakennetta saadaan joustavaksi ja laajalajiseksi. Suosituksissa opetussuunnitelman kehittämistä tehdään yhteistyössä työelämän edustajien, opiskelijoiden ja opettajien kesken. Opinnoissa lisätään digitaalisten menetelmien ja simulaatio-opetuksen käyttöä sekä lisätään verkostoitumista ja tiivistetään yhteistyötä työelämän kanssa. (Sarajärvi, Salmela & Eriksson 2013.)

Weckström-Lundell ja Liljeroth (2015) kartoittivat omassa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössään työelämän ja ammattikorkeakoulun yhteistyötä ja yhteistoimintaa. Kehittämissuunnitelmaan osallistui 12 - 18 ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaa sekä 90 työelämän edustajaa. He osallistuivat dialogi työpajoihin ja –kahviloihin sekä seminaareihin. Työelämän edustajien mielestä opinnäytetöiden teemat ja tulokset olivat ajankohtaisia ja tärkeitä. Opintosuunnitelmissa olevia kursseja he pitivät sisällöllisesti kiinnostavina ja pohtivat voitaisiinko niitä jatkossa toteuttaa enemmän yhteistyössä. Työelämän edustajat toivoivat ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoiden olevan enemmän heihin yhteydessä opinnäytetyönsä aikana. Työelämän ja ammattikorkeakoulun yhteistyössä aikataulujen sovittaminen tuotti haasteita työelämän edustajien kanssa, koska työelämälle oli haasteellista sitoutua ja osallistua seminaa-

reihin lähinnä työvoimapulan ja pitkien välimatkojen vuoksi. Työelämän kii-reet, jatkuvat muutosprosessit ja muut haasteet tekivät vastaavasti ylempään ammattikorkeakoulututkinto opiskelijoiden osallistumisen työelämän kehitysprosessiin hyvin vaativiksi. Tutkijakehittäjät pohtivat opinnäyte-työssään lopuksi, että yhteistyön eteen pitää vielä tehdä runsaasti töitä, jotta se hyödyttää jatkossa molempia osapuolia. Luottamusta molemmin puolin olisi lisättävä, yhteistyömuotoja kehitettävä sekä yhteisiä kehittämis-hankkeita lisättävä. (Weckström-Lundell & Liljeroth 2015, 35.)

Vilen (2011, 99.) selvitti ylempään ammattikorkeakoulututkinnon opinnäyte-työssään Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritys yhteistyön nykytilaa, yritysten odotuksia ja yrityksille tuotetun yhteistyön tulosten vastaavuutta. Kyseessä oli kyselytutkimus joka lähetettiin kaikille niille yrityksille, joiden kanssa ammattikorkeakoulu oli tehnyt yhteistyötä vuosina 2009 – 2010. Tuloksista ilmeni muun muassa, että yksittäinen yritys hakee korkeakoulu-yhteistyöstä uutta osaamista, konkreettista apua yritystoimintaan ja ver-kostoja mahdollisiin uusiin työntekijöihin sekä ammattikorkeakouluun. Pie-net ja keskisuuret yritykset pitivät haastavana osallistua aikaa ja resurs-seja vievään kokouspainotteiseen kehittämis yhteistyöhön. Pienet ja keski-suuret yritykset toivoivat foorumia, jossa tietoa ja osaamista voitaisiin vaih-taa ajasta ja paikasta riippumatta. Yritykset toivoivat myös 'yhden luukun' periaatetta, jolloin heillä olisi tieto kehen ammattikorkeakoulussa ottavat tarvitessaan yhteyttä. Tämä helpottaisi yhteistyön sujuvuutta yritysten puo-lelta.

Turun ammattikorkeakoulussa on jo pitkään kehitetty työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä. Terveysalan jatkotutkintokokeilun vakinaistuttua ylempään ammattikorkeakoulututkinnoksi oli koulutusta haluttu kehittää ja mallintaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ja ylempään ammat-tikorkeakoulututkinnon koulutuksen integraatiota. Alusta lähtien kehittämi-nen on ollut työelämälähtöistä. Ajatuksena on ollut opetuksen laadun ke-hittäminen kytkemällä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tiiviiksi osaksi työelämää kehittävää koulutusta. Työelämän kehittäminen yhteis-työssä työelämäkumppaneiden kanssa tarkoittaa erityisesti ylempään am-mattikorkeakoulututkinnon opinnoissa kolmikantamallin luomista ja siinä

eri roolien selkeyttämistä. Näin varmistetaan työelämän tiivis kiinnittyminen osaksi koulutusta, kaksisuuntainen osaamisen vaihto sekä työelämän kehittäminen. Kolmikantamalli muodostuu opiskelijan, työelämämentorin sekä opinnäytetyötä ohjaavan ohjaajatutorin kesken. Kehittämisessä on keskitytty opinnäytetyöprosessin mallinnukseen, mutta siihen olisi luontevaa liittää myös muita tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan opinto-suunnitelmassa olevia opintoja. Kolmikantamallissa on kehitetty toimijoiden rooleja sekä heidän yhteyksiä toisiinsa. Mallissa opiskelija opiskelee projektin johtamisen ja hallinnon taitoja toimien projektipäällikkönä. Hänellä on vastuu projektin käynnistämisestä, organisaation muodostuksesta, toiminnasta, prosessin muutosjohtamisesta sekä tuloksista. Työelämämentorin tehtävänä on toimia taustaorganisaatiossa tukena, mahdollistaen kehittämisprojektin toiminnan sekä toimien yhteistyössä opettajatutorin kanssa. Opettajatutor ohjaa opinnäytetyön ja toimii yhteistyössä työelämämentorin sekä opiskelijan kanssa. Lisäksi hän on yhteistyössä toisen opinnäytettä ohjaavan tutorin kanssa. Tämä kolmikantamalli on toiminut jo yli kymmenen vuotta. (Ahonen 2015, 13 – 16.)

Pohjois- Karjalan ammattikorkeakoulussa tehtiin vuonna 2011 kyselytutkimus ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskeleville. Heiltä kysyttiin, kuinka he näkivät opiskelijan näkökulmasta ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyön kehittämisen. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat vastasivat, että heidän mielestään koulutuksen pitäisi palvella nykyistä enemmän työelämää ja he näkivät myös työelämäedustajien mukana olon tärkeänä. Tietyin väliajoin pidettävät infotilaisuudet työelämän ja oppilaitoksen kanssa koettiin myös tärkeinä. Lähes kaikki tehtävät oli pysytty tekemään omalla työpaikalla. Vierailukäyntejä ja säännöllisiä tapaamisia opiskelijan työnantajan kesken pidettiin tärkeinä, koska työpaikoilla oli vielä vähän tietoa koulutuksesta ja sen hyödynnettävyydestä. Opinnäytetyön aiheen löytymistä ja toimeksiantoa heidän mielestään helpottaisi jos työnantajat tietäisivät mitä mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja opiskelijalla on. Luentoja toivottiin niin ammattikorkeakoululle kuin työnantajillekin. Vuoropuhelua työelämän ja ammattikorkeakoulun välillä kaivattiin. (Tiainen & Hietala 2012, 188 – 189.)

7 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUS

7.1 Lineaarinen malli

Kehittämistoiminta tähtää aina muutokseen, sillä tavoitellaan jotakin parempaa tai tehokkaampaa kuin aikaisemmat toimintatavat tai – rakenteet ovat olleet. Tavoitteellisuus on kehittämisen keskeinen elementti. Kehittämistoiminnan lähtökohtana voivat olla nykyisen tilanteen tai toiminnan ongelmat tai toisaalta näky jostakin uudesta. (Toikko & Rantanen 2009, 16.)

Tämä kehittämishanke eteni lineaarisen mallin mukaisesti vaiheittain: tavoitteen määrittely, suunnittelu, toteutus sekä päättäminen ja arviointi (Kuvio 5). Hankkeelle määritellään tavoite joka voi perustua tunnistettuun tarpeeseen, ulkoiseen paineeseen tai toimintaympäristön muutokseen. Tavoitteen määrittelyllä pyritään selkeisiin ja rajattuihin tavoitteisiin. Suunnitteluvaiheessa laaditaan riskianalyysi ja määritetään ketkä osallistuvat hankkeen toteuttamiseen. Suunnittelun tuloksena syntyy tarkennettu hankesuunnitelma, joka sisältää muun muassa aikataulun, budjetin ja työsuunnitelman. Toteutusvaiheen aikana valmistetaan suunnitelman mukainen malli, prosessi tai tuote. Yleensä myös tulosten käyttöönotto kuuluu tähän vaiheeseen jolla varmistetaan, että tulokset ovat hyödynnettävissä ja levitettävissä. Viimeisenä vaiheena hankkeessa on päättäminen ja arviointi. Päätösvaiheeseen kuuluu loppuraportointi ja hankeorganisaation purkaminen sekä jatkoidean esittäminen. (Toikko & Rantanen 2009, 64 - 65.)

KUVIO 5. Lineaarinen malli mukailten (Toikko & Rantanen 2009, 64.)

Tämä kehittämishanke on tehty osana laajaa valtakunnallista verkostohan-
kettä. Rahoittajana laajassa verkostohankkeessa toimi opetus- ja kulttuuri-
ministeriö, joten tähän osahankkeeseen oli mahdollista saada myös rahoi-
tusta mahdollisiin hankkeista tuleviin kuluihin. Hankeorganisaatioon tämän
osahankkeen osalta kuului Lahden ammattikorkeakoulun hankekoordi-
naattori sekä tutkija/kehittäjä. Riskitekijänä oli koko osahankkeen ajan-
tiukka aikataulutus, koska valtakunnallinen verkostohanke oli päättymässä
vuoden 2015 lopulla.

7.2 Kehittämishankkeen eteneminen

Idea tämän kehittämishankkeen teolle syntyi Lahden ammattikorkeakoulun
opinnäytetyöaihetarjonnan avulla. Kehittämishankeaiheita oli intranetin si-
vustolla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan alla. Lahden ammat-
tikorkeakoulu haki ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön-
tekijöitä valtakunnallisen verkostohankkeen osahankkeeseen, jonka tavoit-
teena oli ylemmän ammattikorkeakoulukoulutuksen tutkimus-, kehittämis-
ja innovaatioprofiilin kirkastaminen. Tarjolla oli kaksi erilaista näkökulmaa
aiheesta: elinkeinoelämän näkökulma ylempien ammattikorkeakoulututkin-
tojen profiili tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vaikuttajana sekä
opiskelijanäkökulma ylempien ammattikorkeakoulututkintojen profiilista.
Valitsin näistä kahdesta kehittämishankkeen aiheeksi opiskelijanäkökul-
man tutkintojen profiilista. (LAMK 2014.)

Kehittämishanke käynnistyi Lahden ammattikorkeakoulun hankekoordi-
naattorin kanssa tehdyllä yhteistyösopimuksella syksyllä 2014. Kehittämis-
hanke rajattiin koskemaan sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikor-
keakoulututkinnon opiskelijoita. Tämän jälkeen alkoi tiedonhaku, (Kuvio 6)
aiheeseen tutustuminen sekä kirjallisuuskatsauksen tekeminen kevääseen
2015 asti.

KUVIO 6. Kehittämishankkeen eteneminen

Kirjallisuuskatsauksen hahmottuessa alkoi suunnitelman laadinta, kyselylomakkeen laadinta sekä kyselylomakkeen esitetaus. Kyselylomakkeen kysymykset muotoutuivat kirjallisuuskatsauksesta sekä kehittämishankesuunnitelmassa esiin nousseista aihealueista.

Kyselylomakkeen esitetaus toteutettiin syksyllä 2015. Kehittämissuunnitelman hyväksynnän jälkeen kysely toteutettiin loppuvuodesta 2015. Vastausajan umpeuduttua tapahtui aineiston analysointi, loppuraportin kirjoittaminen, kehittämishankkeen päättäminen ja julkistaminen syksyllä 2016.

7.3 Kyselylomake

Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui kyselylomake (Liite 1), koska sen avulla voi tehdä laajan kartoituksen kyseessä olevasta aiheesta. Sen saa lähetettyä suurelle henkilömäärälle, ammatillisesti tai koulutuksellisesti rajatulle joukolle ja kyselylomakkeella voidaan kysyä samalla kertaa useita

asioita. Se on tehokas menetelmä hankkia nopeasti ja pienellä kustannuksella paljon tietoa. Avoimilla kysymyksillä on myös mahdollisuus saada tietoa vastaajan ymmärryksestä asiaan, se ei ehdota vastauksia ja osoittaa mikä on keskeistä vastaajan ajattelussa sekä sallii vastaajan ilmaista itseään omin sanoin. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2005, 184; Vilkka 2007, 28.)

Kehittämistoiminnan yhteydessä on usein luontevaa puhua tutkimuskysymysten sijaan arviointikysymyksistä tai kehittämiskysymyksistä tai vain kysymyksistä. Kysymysten merkitys ja luonne on riippuvainen tutkimusotteesta. Kehittämistoiminnassa ei voida keskittyä yhtä syvällisen tiedon keräämiseen kuin tutkimuksessa, mutta tietoa pyritään keräämään kuitenkin hankkeen kannalta perustellusti. (Toikko & Rantanen 2009, 117 - 119.)

Kehittämishanketta ohjaavia kysymyksiä joihin hain vastauksia olivat:

- otetaanko sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulun opiskelussa huomioon työnantajan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeet?
- miten opintoja voisi kehittää työnantajan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita paremmin huomioivaksi?

Yllä olevien kysymysten pohjalta vastaajiksi valikoituivat kaikki sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinon opiskelijat, jotka olivat ammattikorkeakoulussa opiskelijoina kyseisenä ajankohtana.

Asenneasteikolla mitataan havaintoyksikkönä olevan henkilön mielipidettä tai asennetta asiaan. Likertin asteikko on järjestysasteikko, joka on erittäin käytetty mielipideväittämissä. Asteikon perusidea on, että asteikon keskikohdasta lähtien toiseen suuntaan samanmielisyys kasvaa ja toiseen suuntaan samanmielisyys vähenee. (Vilkka 2007, 45 – 46; Heikkilä 2014, 39.)

Kysymykset olivat pääosin strukturoituja eli suljettuja kysymyksiä, joihin on helppo ja nopea vastata, sekä aineiston tilastollinen käsittely on helppoa. Kysymykset aseteltiin Likertin asenneasteikon mukaan väittäminä, täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä. Väittämiin oli neljä vastausvaihtoehtoa Likertin asteikon mukaisesti

- täysin samaa mieltä
- jokseenkin samaa mieltä
- jokseenkin eri mieltä
- täysin eri mieltä.

(Heikkilä 2014, 34 - 35; Hirsjärvi ym. 2005, 189.)

Muun muassa seuraavilla väittämillä tutkijakehittäjänä pyrin kartoittamaan opiskelijoiden mielipidettä:

- opiskelu vastaa työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita
- opetus edistää yhteistyötä työelämän kanssa
- opetuksessa on riittävästi työelämälähtöisiä tehtäviä.

Jokaisen väittämän jälkeen oli vapaa tila kommentoinnille. Avoimia kysymyksiä tuli kaksi lomakkeen loppuun. Toisessa kysymyksessä vastaajia kehoitettiin kertomaan vapaasti mielipiteensä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon koulutukseen liittyen ja toisessa kysymyksessä pyydettiin vastaajia kertomaan kehittämisideoita työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä koulutuksen integraation parantamiseksi.

Kyselylomake muotoutui seuraavasti: kysymykset 1-5 olivat taustatietokysymyksiä, joiden avulla muun muassa kartoitin vastaajan sukupuolta, missä ammattikorkeakoulussa hän opiskelee ja opiskeleeko hän työn ohessa. Kysymykset 6, 8, 10 ja 12 olivat väittämiä ja ne liittyivät opintoihin. Niissä haettiin vastausta muun muassa opetuksen ja opintotehtävien työelämälähtöisyyteen. Jokaisen väittämän jälkeen oli vapaaehtoinen kysymys eli kysymykset 7, 9, 11 ja 13 joihin vastaaja sai halutessaan laajentaa väittämän vastausta omin sanoin. Väittämät 14 ja 16 koskivat yhteistyötä työelämän kanssa ja väittämien jälkeisiin kysymyksiin 15 ja 17 sai taas halutessaan avata/laajentaa väittämän vastaustaan. Viimeisenä kysymykset 18 ja 19 olivat tarkoitettu vapaaseen kommentointiin opinnoista yleisesti ja kehittämisideoista työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeiden huomioimista nykyistä paremmin ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoissa.

Kyselylomakkeen esitestaus on välttämätöntä, koska kyselylomakkeessa olevia virheitä ei voi enää korjata aineiston keräämisen jälkeen. Esikyselyllä voidaan puuttua vielä muun muassa liian pitkiin kysymyksiin tai väittämiin, vaikeasti tai väärin ymmärrettäviin väittämiin tai väittämien järjestykseen. Samalla saa esitestattua kyselylomakkeen saatekirjeen. (Hirsjärvi ym. 2005, 193; Vilkkä 2007, 78; Heikkilä 2014, 49.)

Tutkijakehittäjänä toteutin esitestauksen kyselylomakkeelle kahdella sosi-aali- ja terveysalan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevalla opiskelijalla sekä kahdella alaa tuntemattomalla henkilöllä eli yhteensä neljällä henkilöllä. Esitestauksessa tuli muutaman kysymyksen kohdalla tarkennusta sanamuotoihin sekä loppuun tuli lisäksi vapaan kommentoinnin tila. Nämä muutokset tein kyselylomakkeelle. Kysymyksiä oli ollut riittävän laajasti, muttei liikaa ja esitestaajien mielestä lomake oli ollut kohtuullisen nopea täyttää. Esitestauksen jälkeen sähköinen kyselylomake nollattiin tutkijakehittäjän toimesta, joten esitestaajien antamat vastaukset eivät olleet enää mukana lopullisessa kyselyssä.

Saatekirjeeseen ei esitestauksessa tullut muutoksia. Saatekirjeessä oli kerrottu lyhyesti kehittämishankkeesta ja pikaisen vastaamisen tärkeydestä valtakunnallisen hankkeen päättymisen vuoksi, sekä vastaamisen vapaaehtoisuudesta ja vastaajien anonyymiudesta. Saatekirjeessä oli tutkijakehittäjän yhteystiedot mahdollisia yhteydenottoja varten.

7.4 Webropol- kyselyn toteutus

Kysely toteutettiin Webropol tutkimus- ja tiedonkeruuohjelman avulla, joka toimii verkon välityksellä ja kerää tietoa muun muassa tekstiviestien, sähköpostin ja verkkolomakkeiden avulla. Se on helppokäyttöinen ohjelmisto tiedonkeruuseen, kerätyn tiedon analysointiin ja raportointiin. (Heikkilä 2014, 19 - 22.)

Kyselylomake lähetettiin Lahden ammattikorkeakoulun sähköpostin välityksellä kaikille sosiaali- ja terveysalan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskeleville. Heitä oli 163 henkilöä marraskuussa 2015. Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opintosihteeri välitti Webropol-kyselyn saatekirjeen kera kaikille vastaajille marraskuun lopulla 2015 sähköpostitse. Vastausaikaa kyselylomakkeelle oli kaksi viikkoa eli 6.12.2015 asti. Uusintakerrosta kyselylle ei suunniteltu tehtäväksi tiukan aikataulun ja ajankohdan vuoksi. Ajankohta oli niin lähellä lukukauden loppua, valmistumisia sekä joululomaa, joten uusintakerros ei todennäköisesti olisi tuonut lisää vastaajia kyselyyn.

7.5 Aineiston analyysi

Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä on tutkimustapa, jossa tietoa tutkitaan numeerisesti. Tutkittavia asioita ja niiden ominaisuuksia kuvataan numeroiden avulla. Määrällisessä tutkimuksessa tutkijakehittäjä saa tutkimustiedon numeroina tai hän ryhmittelee laadullisen aineiston numeeriseen muotoon ja esittää tulokset numeroina. (Vilka 2007, 14; Heikkilä 2014, 8.)

Määrälliseen tutkimukseen soveltuvat siis myös avoimet kysymykset. Avoimet kysymykset luokitellaan, ryhmitellään tai järjestellään vastaukset niin, että tutkijakehittäjä voi luoda yksiselitteisiä ja toisensa poissulkevia luokkia. Luokat ryhmitellään asiasisällön mukaan ja luokille annetaan numeerinen arvo. (Vilka 2007, 32.) Tämä kehittämishanke on tehty mukaillen määrällistä tutkimusmenetelmää sekä aineiston analyysia.

Aineiston käsittely alkaa siitä, kun kyselyllä kerätty aineisto on saatu kootua. Aineiston käsittely tarkoittaa, että lomakkeilla saatu aineisto tarkistetaan, kun aineiston keräämisen määräaika on umpeutunut. (Vilka 2007, 106; Hirsjärvi ym. 2005, 209.) Tutkijakehittäjänä tarkistin lomakkeiden tiedot ja arvioin vastausten laadun. Asiattomasti tai puutteellisesti täytettyjä lomakkeita ei ollut, joten kaikki vastaukset päätyivät myös lopulliseen käsittelyyn.

Tutkijakehittäjänä hain tietoa opiskelijoiden mielipiteestä kyselylomakkeella sähköisesti. Kyselylomakkeen kysymykset oli suunniteltu Webropol tilasto-ohjelman avulla Likertin-asteikkoa hyväksi käyttäen. Vastaukset siirtyivät sähköisenä suoraan Webropolin tilasto-ohjelmaan, johon ne tallentuivat automaattisesti. WWW-kyselyissä tiedot kirjautuvat suoraan tietokantaan ja siten tiedot saadaan nopeasti tallennettua tilasto-ohjelmiin (Vilka 2007, 112). Webropol tilasto-ohjelman avulla tapahtui myös tarkistettujen vastausten analyysi.

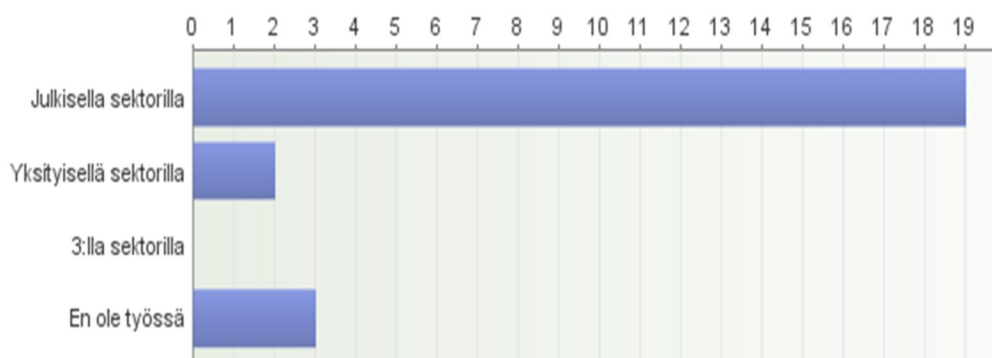
Kyselylomakkeen avoimet kysymykset luokittelin vastauksen asiasisällön mukaan. Samaa tarkoittavat asiat vastauksissa luokittelin yhteen tukkimiehen kirjanpidon avulla. Luokittelun tukkimiehenkirjanpidon esitin tuloksissa numeerisina lukumäärinä.

8 WEBROPOL KYSELYN TULOKSET

8.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselylomake lähetettiin 163 sosiaali- ja terveysalan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevalle opiskelijalle, heistä vastasi 25 eli vastausprosentti oli 15.3 %. Kaikkien kyselyyn vastanneiden tulokset ovat mukana aineistossa.

Kaikki kyselyyn vastanneet olivat naisia ja lähes kaikki heistä opiskeli työn ohessa. Julkisella sektorilla työskenteli 19 ja yksityisellä sektorilla kaksi vastaajaa. (Kuvio 7). Kolmannella sektorilla ei työskennellyt yksikään vastaajista. Yksi vastaaja jätti vastaamatta.

KUVIO 7. Työskentely eri sektorilla (n=24)

Opintoihin liittyvän kehittämishankkeen teki omalle työpaikalleen reilu puolet. Ne jotka eivät tehneet omalle työpaikalleen kehittämishanketta perustelivat sitä sillä, ettei omassa yksikössä ollut sopivaa hanketta tarjolla. Kolme vastaajista jotka eivät tehneet kehittämishanketta omaan yksikkönsä teki kehittämishankkeen kuitenkin omaan organisaatioonsa. Vastaajista kolmella oli työpaikka vaihtunut juuri ennen koulutusta tai sen ai-

kana ja tästä syystä he eivät tehneet kehittämishanketta omalle työnantajalleen. Kaksi vastaajista halusi laajentaa omaa oppimistaan ja tehdä siksi kehittämishankkeen muualle kuin omalle työnantajalleen.

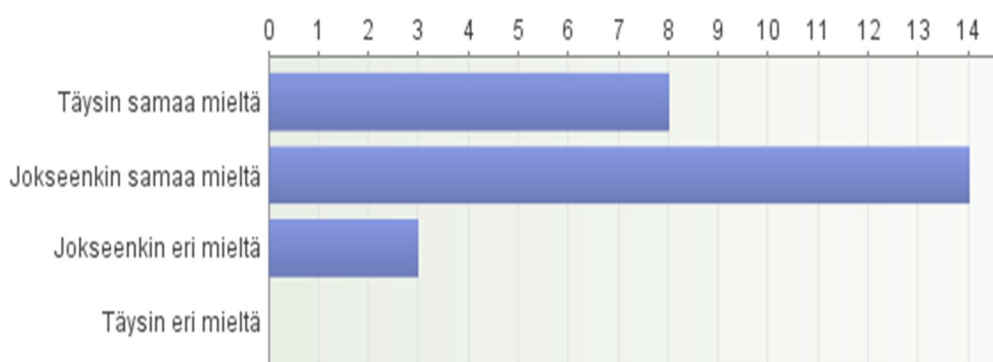
Omalla työpaikalla ei ollut tarjota kehittämishanketta. Teen sen kuitenkin omaan organisaatioon

Haluan etäisyyttä omaan työhöni ja oppia uudesta alasta enemmän

Halusin laajentaa näkökulmaa. Teen kansainväliseen hankkeeseen

8.2 Opetus ja työelämäyhteistyö

Kysyttäessä onko opetus vastannut työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita vastaajista lähes kaikki oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä (Kuvio 8). Vastaajista kolmen mielestä opinnot olivat liian tai kovin pintapuolisia. Kahden mielestä opinnot olisivat voineet olla vielä enemmän työelämälähtöisempiä ja he kaipasivat enemmän konkreettisia työkaluja työelämän tarpeisiin.

KUVIO 8. Opetus on vastannut työelämän tki-toiminnan tarpeita (n=25)

Lähes kaikilla kursseilla opiskeltavaa tietoa on pitänyt soveltaa omaan organisaatioon ja työyksikköön. Myös oppimistehtävät ovat suurimmalta osin liitetty työelämään

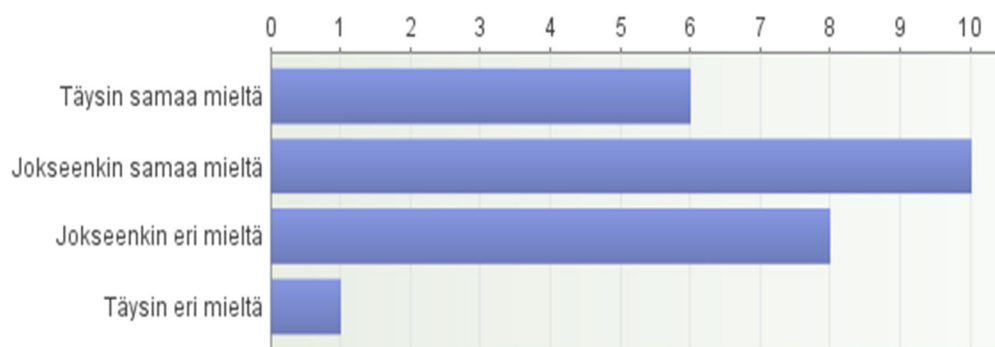
Tutkimus- ja kehittämiskoulutusta on ollut jonkin verran. Innovatiivisuus on unohtunut kokonaan

Vaikka vastaajista lähes kaikki olivat sitä mieltä, että opinnot vastasivat työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintojen tarpeita, silti koettiin että opetus oli ollut kovin pintapuolista. Koettiin myös, että opinnot keskittyivät liikaa toimintatutkimuksen tekemiseen ja kehittämishankkeeseen.

...on mielestäni keskitytty liikaa toimintatutkimukseen opinnäytetyön toteuttamisessa

Opetus on ollut mielestäni kovin pintapuolista

Kysyttäessä ovatko opinnot edistäneet yhteistyötä työelämän kanssa, yli puolet oli sitä mieltä, että opinnot olivat edistäneet yhteistyötä. Vastaajien mielestä tehtäessä opinnäytetyö omalle työpaikalle, lisäsi se jo itsessään yhteistyötä työnantajan kanssa. Kahden vastaajan mielestä ilman työnantajan edustajan osallistumista kehittämishankkeesta ei olisi tullut mitään. Vastaavasti jokseenkin eri mieltä tai lähes täysin eri mieltä olevia opiskelijoita oli noin kolmannes kuten kuviossa (Kuvio 9) on nähtävissä. Heidän vastauksistaan tuli ilmi, että he kokivat yhteistyötä olevan työnantaja kanssa vain opinnäytetyöhön liittyen jos teki kehittämishankkeen omalle työnantajalleen. Neljä vastaajista oli sitä mieltä, ettei yhteistyötä ollut lainkaan työelämän kanssa.

KUVIO 9. Opetus on edistänyt yhteistyötä työelämän kanssa (n=25)

Työnantajan edustaja on ollut mukana opinnäytetyöprosessissa suunnitteluvaiheessa. Alkukartoituksen tulokset esiteltiin myös työnantajan edustajalle. Kehittämishankkeen toteutuksen kannalta työnantajan edustajan osallistuminen on välttämätöntä

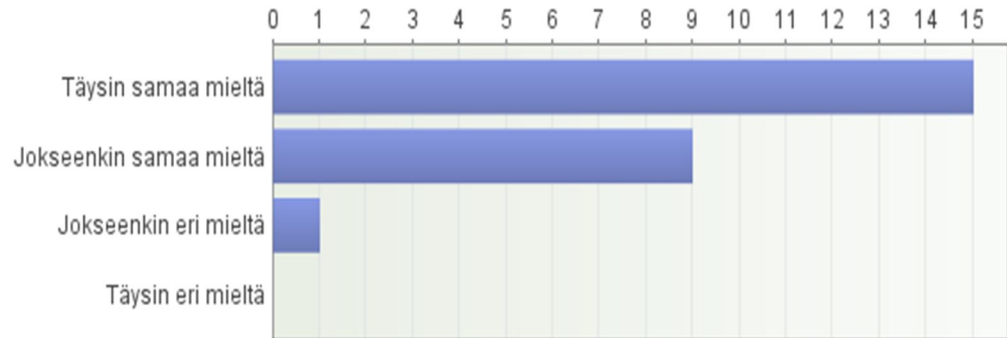
Työpaikalle tehtävä opinnäytetyö on jonkin verran edistänyt yhteistyötä työelämän kanssa

Omalta kohdaltani yhteistyö työelämän kanssa ilmeni vain opinnäytetyössä

Mielestäni opetus ja työelämä ovat omissa lokeroissaan

8.3 Opintojen työelämälähtöiset oppimistehtävät

Opintojen työelämälähtöisten oppimistehtävien riittävästä määrästä kysyttäessä, vastaajista yli puolet oli sitä mieltä, että niitä oli ollut riittävästi. Jokseenkin samaa mieltä vastaajista oli vielä kolmannes (Kuvio 10), eli enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että työelämälähtöisiä oppimistehtäviä oli opinnoissa ollut riittävästi.

KUVIO 10. Opetus on sisältänyt riittävästi työelämälähtöisiä oppimistehtäviä (n=25)

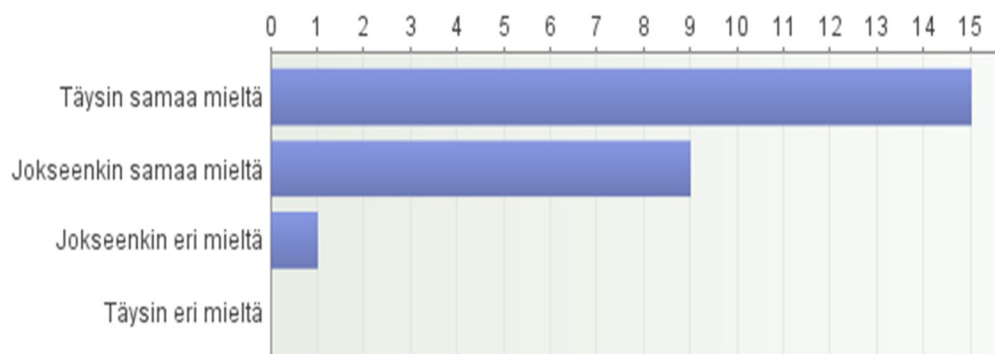
Vastaajien mielestä oppimistehtävät olivat olleet työelämälähtöisiä tai ne olivat olleet helposti muunnettavissa työelämään soveltuviksi. Työelämän ja opintojen yhdistäminen oppimistehtävissä oli koettu haasteelliseksi niiden vastaajien kohdalla, jotka eivät olleet työelämässä opintojen aikana. Vastaajista vain yksi oli sitä mieltä, että oppimistehtävät olivat kovin yleisellä tasolla eivätkä muunnettavissa työelämään sopiviksi.

Oikeastaan kaikki tehtävät ovat jotenkin liittyneet työelämään, tai niitä on voinut soveltaa työssään

Lähes kaikki oppimistehtävät ovat olleet jossain määrin työelämälähtöisiä

Opintojen ja työelämän yhdistäminen oppimistehtävissä on ollut toisinaan haastavaa, kun ei ole itse tällä hetkellä työelämässä

Kysyttäessä oppimistehtävien soveltuvuutta työelämän kehittämiseen, vastaajista kolmannes oli täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä oli yli puolet vastaajista (Kuvio 11).

KUVIO 11. Oppimistehtävät ovat työelämän kehittämiseen soveltuvia (n=25)

Vastaajien mielestä osa tehtävistä oli ollut työelämän kehittämiseen soveltuvia ja osassa oppimistehtävissä oli ollut mahdollisuus työelämän kehittämiseen. Jotkut vastaajista kokivat, että teoria-opintoja voisi joltain osin käyttää myös työelämän kehittämiseen. Yhden vastaajan mielestä tehtävät olivat olleet kovin kaukana omasta työstä, eivätkä soveltuneet oman työn kehittämiseen millään tavoin.

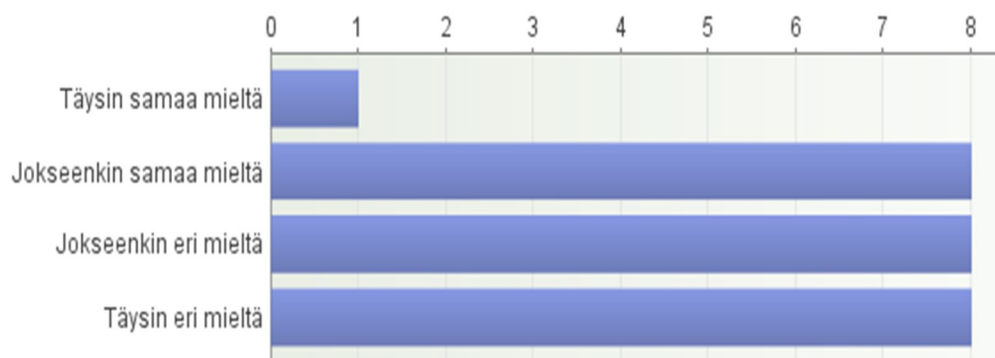
Oppimistehtävissä on suurimmalta osin ollut mahdollisuus työelämän kehittämiseen

Kaikki tehtävät eivät, mutta osa kyllä

Teoriaopintoja voi joiltakin osin käyttää pohjana oman työn kehittämisessä

8.4 Työelämäedustajien luennot ja vierailukäynnit yrityksissä

Kysyttäessä vastaajilta onko opintojen aikana ollut riittävästi työelämän edustajien pitämiä luentoja niin yli puolet oli sitä mieltä, ettei niitä ollut riittävästi koulutuksen aikana (Kuvio 12).

KUVIO 12. Työelämän edustajien luentojen riittävyys (n=25)

Viidellä vastaajista työelämän edustajien luentoja ei ollut lainkaan opintojen aikana. Yhdeksällä vastaajista oli ollut muutama luento opintojen aikana ja kuusi heistä koki, että niitä olisi saanut olla vielä enemmän opinnoissa. Niistä joilla luentoja oli ollut, kolme koki, ettei niiden sisältö kuitenkaan vastannut odotuksia. Kolme vastaajista koki, ettei ollut edes kaivannut luentoja opinnoissaan.

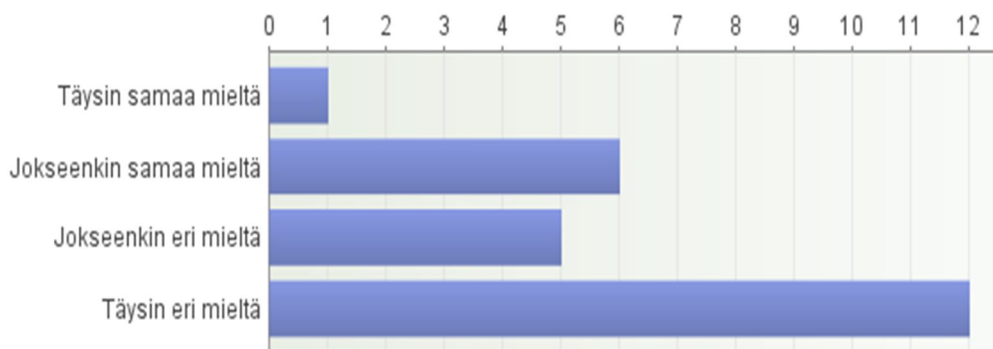
Työelämän edustusta olen päässyt kuulemaan kahdesti koko opintojen aikana

Luentoja on ollut muutamia. Luentojen sisältö ei kaikilta osin ole vastannut odotuksia. Luennoitsijat olisivat voineet olla vahvempia asiantuntijoita

Pakollisissa teoriaopinnoissa ei ollut ollenkaan työelämän edustajien luentoja. Vapaasti valittavissa oli. Tosin niissäkin olisi toivonut uudenlaisia/tuoreesta näkökulmasta katsovia luennoitsijoita

Kysyttäessä onko vierailukäyntejä ollut riittävästi eri yrityksiin (Kuvio 13), vastaajat vastasivat, etteivät pääosin olleet käyneet lainkaan vierailukäynneillä opintojen aikana. Osa vastaajista oli sitä mieltä, ettei myöskään kokenut niitä tarpeellisina enää ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoissa. Ne kolme vastaajaa, jotka olivat tehneet vierailukäyntejä, olivat

tehneet vierailukäynnit pääosin ulkomailla ollessaan ja omatoimisesti suoritettuina. Yksi vastaaja ei vastannut kysymykseen.

KUVIO 13. Vierailukäynnit eri yrityksiin (n=24)

En pidä enää erityisen tärkeänä yamk-opinnoissa vierailukäyntejä

Vierailukäyntejä yrityksiin ei juurikaan ollut. Työelämän edustajia kävi kertomassa työstään koululla.

Olin ulkomailla kaksi viikkoa opintoihin liittyen ja siellä oli vierailukäyntejä

Emme tehneet vierailuja. Omatoimisesti kyllä suoritimme kansainvälisen englannin kurssin ulkomailla. Siellä oli oma-toiminen vierailukohde

8.5 Opiskelijoiden kehittämisideoita opintoihin

Lopuksi opiskelijoilta kysyttiin heidän mielipidettään ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnoista ja heidän kehittämisideoitaan työelämän ja opintojen integroinnin parantamiseksi. Opiskelijoiden mielestä ammattikorkeakoulun ja työelämän pitäisi tiivistää yhteistyötä entisestään. Vastaajien mielestä työelämä voisi paremmin tuoda tarpeitaan esille ja paikallisille yrityksille voisi tehdä kyselyn mitä he odottavat ja/tai tarvitsevat ammattikorkeakoululta. Vastaajat ehdottivat myös, että työelämästä perustettaisiin

ohjausryhmä joka suunnittelisi ja arvioisi opiskeluja koko koulutuksen ajan. Vastaajat toivoivat lisättävän vierailukäyntejä opinnoissa eri organisaatioihin. He toivoivat lisättävän myös asiantuntijaluentoja eri yrityksistä esimerkiksi verkkoluentoina.

Todellinen työelämä ja koulutus tuntuvat edelleen olevan aika kaukana tosistaan. Yhteistyötä pitäisi tiivistää entisestään

Kysely alueen yrittäjille ja työelämän edustajille, mitä työpaikat odottaa ja mistä on tarve

Myös työelämän pitäisi pyrkiä tekemään enemmän yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa ja kertomaan mahdollisista tarpeista

Työelämästä pitäisi perustaa ohjausryhmä suunnittelemaan ja arvioimaan opiskeluja

Muita opintojen kehittämideoita nousi myös esiin vastaajilta. Yksi vastaaja toivoi pakollista kehittämishanketta työpaikoilla pois opinnäytetyöstä ja tämän tilalle ehdotti tutkimuksellista opinnäytetyötä hyväksyttäväksi vaihtoehdoksi. Yksi vastaaja koki, että kehittämishanke työpaikalla on usein 'keksimällä keksitty'. Vastaajat toivoivat myös lisää asiantuntijaluentoja ja mahdollisuutta työssäoppimiseen sekä mahdollisuutta osallistua julkisen sektorin lisäksi myös yksityisen sektorin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioprosesseihin.

Vastaajat toivoivat verkko-opintoja jouhevammin opiskeltaviksi, myös joustavuutta toivottiin tehtävien palautuksiin. Vastaajien mielestä tehtävien palautusajat olivat liian lyhyitä eikä niissä aina huomioitu, että opiskelija opiskeli työn ohessa ja hänellä saattoi olla myös perhe hoidettavana työn ja opiskelun lisäksi.

Opintojen tehtävät koettiin vastaajien mielestä työelämälähtöisiksi ja tehtäviin toivottiin enemmän vaihtoehtomahdollisuuksia niille, jotka eivät olleet koulutuksen aikana työelämässä tai jotka tekivät keikkatyötä. Lähiopetus

ja konkreettisten työkalujen käyttö kursseilla oli koettu hyväksi ja niitä toivottiin opintoihin lisää.

Pois pakollinen kehittämishanke opparista. Monet tekee nyt "keksityn kehittämisen" omalle työpaikalle. Pitäisi olla myös sellaisesta tutkimukselliset hyväksyttäviä

Verkko-opintoja tulisi voida suorittaa jouhevammin, tehtävien palauttamiseen pitäisi saada enemmän joustoa

Toivoisin tehtäviin enemmän vaihtoehtomahdollisuuksia, esim. kaikki eivät ole työelämässä tai määräaikaisten työntekijöiden työpaikat voivat vaihtua tiheästikin. Tuolloin on aika vaikea yhtäkkiä tietää kaikkia työpaikan asioita koulu-tehtävää varten

Lähiopetusta (tai verkkoluentoja) ja konkreettisten työkalujen käyttöä voisi sisältyä enemmän jokaiseen kurssiin, koska niistä saa paljon

9 KEHITTÄMISSUUNNITELMA AMMATTIKORKEAKOULULLE

9.1 Työelämän tarpeiden kartoitus ja yhteistyön edistäminen

Tietoperustasta nousi useasta lähteestä esiin, että yhteistyötä työelämän kanssa oli ollut vähän ja oikeanlaista yhteistyökanavaa ei ollut olemassa. Verkostoitumista tai tiivistä yhteistyötä alueen ammattikorkeakoulun sekä yritysten välillä ei systemaattisesti ollut. (kts. Väänänen 2012; Pohjus 2015.)

Useat eri kyselytutkimukset työelämän edustajille toivat vahvasti esiin heidän toivonsa tehdä tiivistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa. He toivoivat ammattikorkeakoululta nykyistä aktiivisempaa roolia. He toivoivat ammattikorkeakoululta myös yhteyshenkilöä tai yhteyskanavaa, jolla voivat olla yhteydessä heti oikeaan henkilöön ammattikorkeakoululla. (kts. Kristo 2013; Kariniemi 2014.)

Yritysten edustajat kokivat, ettei pelkästään opiskelijan tai opettajan välityksellä tapahtuva yhteydenpito ollut riittävää. He toivoivat, että olisi yksi tiimi/yksi ihminen joka hallitsisi koko ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan, jolloin myös yli alojen tapahtuva kehittäminen olisi mahdollista. He toivoivat myös, että heihin päin oltaisiin säännöllisesti yhteydessä ja tarjottaisiin kehittämisideoita heille sekä kysyttäisiin heidän tarpeitaan kehittää työyhteisöään, prosessejaan tai tuotteitaan. (kts. Kariniemi 2014; Vilen 2011.)

Oma kehittämishankkeeni vahvasti näiden yllä olevien asioiden tarpeellisuuden edelleen. Asiaan nyt perehtyneenä, ehdotan kehittämissuunnitelmana seuraavia toimia työelämän tarpeiden kartoitukseen sekä yhteistyön edistämiseksi.

9.1.1 Ehdotukset työelämän tarpeiden kartoitukseen

- kartoitetaan systemaattisesti alueen kaikki yritykset, myös pienet ja keskisuuret yritykset. Selvitetään ketkä olisivat halukkaita yhteistyöhön sekä selvitetään yrityksen yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa
- tehdään työelämän edustajien yhteyshenkilöistä sähköinen yhteistyöverkosto, jonka avulla yhteydenpito on jatkossa reaaliaikaista
- kartoitetaan työelämän edustajilta mitä he odottavat ammattikorkeakoululta ja mitä he tarvitsevat oman työyhteisönsä, prosessiensa tai tuotteidensa kehittämiseen alueellisesti tai jopa kansainvälisesti. Onko heillä mahdollisesti halua tehdä sekä ammattikorkeakoulun että jonkin toisen alueen yrityksen kanssa yhteistyötä kehittämishankkeeseen liittyen.

9.1.2 Ehdotukset yhteistyön edistämiseksi

- ammattikorkeakoulun opettajat tiiviimpään yhteistyöhön alueen yritysten kanssa opiskelijoiden kehittämishankkeiden osalta. Ettei kehittämishankkeen yhteistyö kulje pelkästään opiskelijan varassa
- työelämän edustajien asiantuntijaluennot rutiiniksi, esimerkiksi verkkoluentoina
- työelämän edustajien pitämät kurssit, esimerkiksi verkkokursseina
- sähköisen palautekanavan/infokanavan perustaminen pelkästään yrityksiä varten ammattikorkeakoulun www -sivuille. Yrityksiä palvelevalla infokanavasivustolla voi hyvin olla myös tulossa olevia tai vasta suunnitelmassa olevia kehittämishankkeita tai -ideoita koskevaa sisältöä.

10 POHDINTA

10.1 Eettisyys ja luotettavuus

Kehittämishankkeessa on noudatettu tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimia ohjeita ihmistieteeksi luettavan tutkimuksen periaatteista. Periaatteiden mukaan tutkittavien itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa, heidän vahingoittamistaan pyrittävä estämään, heidän yksityisyyttään sekä tietosuojaansa pyrittävä suojelemaan. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009.) Nämä asiat on pyritty huomioimaan kehittämishankkeessa siten, että kyselylomakkeeseen vastaaminen on ollut vapaaehtoista, kyselyssä on kartoitettu vastaajan mielipidettä, eikä kyselyssä ole kysytty henkilökohtaisia asioita. Kyselyyn vastattiin täysin anonyymisti. Aineisto tallennettiin muistitikulle, aineiston tietoja käsiteltiin varoen, muistitikku säilytettiin lukokaaupissa ja aineisto hävitettiin muistitikulta (deletoitiin) lopuksi asiaankuuluvalla tavalla, tietosuojaa kunnioittaen tutkijakehittäjän toimesta.

Vilka (2007, 16) mukaan tutkimusprosessin tavoitteena on mahdollisimman objektiivinen tutkimus: puolueeton tutkimusprosessi sekä puolueettomat tulokset. Näiden tavoitteiden toteutumisessa edesauttavat tutkittavan ja tutkijakehittäjän etäinen suhde prosessin aikana sekä tutkijakehittäjän vähäinen vaikutus kyselyllä tai haastattelulla saatuihin vastauksiin ja niistä saatuihin tuloksiin. Tähän objektiivisuuteen on päästy sillä, että tutkijakehittäjänä tein kyselyn verkkokyselynä enkä ole henkilökohtaisesti tavannut kyselyyn vastanneita.

Kyselylomakkeen luotettavuutta arvioidessani pohdin sen antamia vastauksia ja sainko tutkijakehittäjänä sillä niitä vastauksia joita hain. Kyselylomakkeeseen oli jäänyt pieni ongelmakohta esitestauksesta huolimatta. Esitestauksen perusteella kysymykset oli ymmärretty vastausten perusteella oikein. Silti lopullisessa kyselylomakkeessa yhden kysymyksen kohdalla näytti siltä, että kysymys oli jostain syystä tulkittu eri tavoin kuin oli ollut tarkoitus. Joko ei ollut ymmärretty mitä kysymys tarkoitti tai vaihtoehtoisesti oli luettu kysymys väärin.

Kysyttäessä onko opetus vastannut työelämä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita, siihen oli vastattu lähes samoin sanoin kuin myöhemmin tulevaan kysymykseen, jossa selvitettiin työelämälähtöisyyttä opintotehtävissä. Osa vastaajista oli ilmeisesti ymmärtänyt kysymyksen koskevan työpaikalle tehtävää kehittämishanketta ja vastannut sen mukaan. Osa vastaajista oli vastaavasti ymmärtänyt kysymyksen koskevan työelämälähtöisyyttä tehtävissä ja vastannut sen mukaan. Tämän kysymyksen kohdalla vastausten luotettavuutta on vaikea arvioida.

Kysymyspatteristoon jäi myös taustakysymys 'missä ammattikorkeakoulussa opiskelet?'. Tällä taustakysymyksellä ei ollut enää merkitystä koska aiemmin suunnitellut muut ammattikorkeakoulut, eivät olleet mukana lopullisessa kyselyssä. Tällä taustakysymyksellä oli tarkoitus selvittää, löytyykö vastauksista eroavaisuuksia alueiden /ammattikorkeakoulujen välillä. Kysely tehtiin lopulta vain yhden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoille, joten vertailua ei pystytty tekemään ja toisaalta opiskelijoiden ammattikorkeakoulukin oli jo tiedossa. Kyselylomakkeen luotettavuuteen tällä yhdellä kysymyksellä ei ollut merkitystä. Sillä, ettei kyselyä lähetetty alun perin suunnitellulle laajalle vastaajajoukolle on luotettavuuden kannalta paljon merkitystä. Kyselylomakkeen lähettäminen vain yhteen ammattikorkeakouluun useiden sijain vähentää kyselyn luotettavuutta koska vastaajien määrä jäi vähäiseksi ja vastaavasti kato suureksi. Muilta osin kyselylomake näytti toimivan varsin hyvin ja vastaukset olivat selkeässä yhteydessä kysymyksiin.

Esitestauksessa saatekirjeestä ei löytynyt mainittavaa tai korjattavaa. Varsinaisen kyselyn aikana siitä kuitenkin tuli yksi palaute. Vastaaja kommentoi siinä olleen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tki lyhenteen vähentäneen halukkuutta vastata kyselyyn, koska ei ollut ymmärtänyt lyhenteen tarkoitusta. Tämä voi vaikuttaa kyselyn tuloksiin virheellisesti, jos vastaaja ei ymmärrä asiasisältöä ja silti vastaa kysymyksiin.

Kehittämishankkeen luotettavuutta on pyritty lisäämään sillä, että on kysytty niitä asioita mitä oli tarkoituskin kartoittaa. Ei ole kysytty 'nice to know' kysymyksiä. Perusjoukko oli selkeästi määritelty. Kysely on myös

toistettavissa samoin tuloksin. Tuloksen luotettavuutta tässä kehittämishankkeessa laskee matala vastausprosentti sekä yksi väärin muotoiltu kysymys. (Heikkilä 2014, 11 - 14; Toikko & Rantanen 2009, 122; Hirsjärvi ym. 2005, 216.)

Vilkan (2007, 151.) mukaan hankepäiväkirjan pitäminen on suotavaa. Sinne kirjataan kaikki hankkeen aikana tehdyt ratkaisut ja niiden perustelut. Muistiinpanojen avulla on helpompi vertailla tuloksia tekemiinsä ratkaisuihin sekä kirjoittaa tutkimusraporttia. Kehittämishankkeen aikana tutkija-kehittäjä on pitänyt hankepäiväkirjaa, josta on tarkastettu ajankohtia ja ratkaisuja, joita kulloisenakin ajankohtana on tehty.

10.2 Kehittämishankkeen prosessin arviointi

Kehittämistoiminnan arvioinnin yhtenä tehtävänä on suunnata kehittämistoiminnan prosessia. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla kehittämisprosessia voidaan ohjata. Arviointi on eräänlainen prosessin solmukohta, jossa kehittämisen perustelua, organisointia ja toteutusta puntaroidaan. Tällainen prosessiarviointi tuo näkyviin sen, että kehittämistoiminnan tavoitteet ja keskeiset toimintatavat voivat muuttua toiminnan kuluessa. Yksinkertaisimmillaan arvioinnin yhteydessä analysoidaan sitä, onko kehittäminen saavuttanut tarkoituksensa vai ei. Keskeinen lähtökohta arvioinnille on hankesuunnitelma ja siinä määritetyt tavoitteet. (Toikko & Rantanen 2009, 61.)

Tutkijakehittäjän tulee myös aina varautua kyselyn kohderyhmää mieltiesään katoon, tietojen puuttumiseen eli vastaamatta jättämisiin. Alkula et al. suosittelevat, että haastattelututkimuksessa varaudutaan vähintään 10 - 20 prosentin katoon, kyselytutkimuksissa jopa suurempaan (1995). Hallinnon suunnittelua ja kehittämistä koskevissa kyselyissä saattaa vastaajia olla vain 3 - 4 prosenttia. Joten kato saattaa olla jopa 70 - 96 prosenttia riippuen siitä, mitä tutkitaan ja mikä on kohdejoukko. (Vilka 2007, 59.)

Tässä kehittämishankkeessa oli tarkoitus selvittää kyselyn avulla ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoilta, miten heidän mielestään opinnoissa huomioidaan työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita. Vastausten sekä kirjallisuuden pohjalta tuli lopuksi laatia kehittämissuunnitelma, joka olisi tämän kehittämishankkeen tuotos.

Kehittämishanke alkoi suunnitellusti hankekoordinaattorin tapaamisella ja toimeksiantosopimuksella siitä, mitä tässä osahankkeessa olisi tarkoitus tehdä. Tapaamisessa sovittiin, että kysely kohdistetaan sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoihin ja hankekoordinaattori huolehtisi kyselylomakkeen levittämisen koko valtakunnallisen verkostohankkeen ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoille. Näin saataisiin kyselylle mahdollisimman suuri joukko vastaajia.

Kehittämishankkeen aiheeseen tutustuttuani, esiin nousi useita kysymyksiä muun muassa miten kehittämishanketta tulisi viedä eteenpäin ja miten sitä pitäisi rajata. Näitä asioita ei tapaamisessa käsitelty, koska aiheeseen ei siinä vaiheessa ollut paneuduttu riittävästi. Aiheeseen perehtymisen jälkeen tarvitsin ohjausta. Hankekoordinaattori oli kuitenkin vaikeasti tavoitettavissa, lopulta useiden yritysten jälkeen sain hänet kiinni. Kysymyksiini sekä ohjaustarpeeseeni hän antoi vastauksen, ettei hän halua rajoittaa innovaatiotani. Sain siis 'vapaat kädet' toteuttaa tämän kehittämishankkeen kuten haluan. Kehittämishankkeen hidaskäynnin aloitus sekä hidaskäynnin eteneminen ilman riittävää hankekoordinaattorin tukea ja ohjausta oli väistämätöntä. Tämä ohjauksen puute ja 'vapaat kädet' vaikutti mielestäni hyvin olennaisesti koko kehittämishanketyöhön ja sen tuloksiin.

Kehittämishanke eteni todella hitaasti, eikä lainkaan suunnitellussa aikataulussa. Lopulta kehittämishankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen sain luvan toteuttaa kyselyn. Kyselylomake tuli lähettää sähköisesti kohderyhmälle eli valtakunnalliseen verkostohankkeeseen osallistuvien ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakouluopintojen opiskelijoille. Valtakunnallista verkostohanketta oli vielä kolme kuukautta jäljellä, kyselylomakkeen lähettämällä oli siis kiire.

Aikaa oli kuitenkin kulunut kehittämishankkeen etenemisessä ja kyselylomakkeen tekemisessä niin paljon, ettei hankekoordinaattori katsonut enää tarpeelliseksi laittaa kyselylomaketta alun perin suunnitellulle laajalle joukolle vastattavaksi. Hän itseasiassa kieltäytyi laittamasta kyselylomaketta enää kenellekään, koska kyselyn tulokset olisivat pitäneet olla jo hänen käytettävissään ja näin myöhäisessä vaiheessa tehtävän kyselyn tuloksilla hänelle ei enää olisi käyttöä. Hankekoordinaattori suositteli minua käyttämään hyväksi sosiaalista mediaa (nimesi muun muassa Facebookin), jotta saisin vastaajia kyselyyni ja saisin sen avulla kehittämishankkeeni kuitenkin tehtyä. Tässä kohtaa kehittämishankkeen eteneminen näytti pysähtyvän kokonaan.

Useiden yhteydenottojeni jälkeen eri ihmisille Lahden ammattikorkeakoulussa, kehittämishanke eteni hieman, pysähtyäkseen taas uudelleen. Kehittämishankkeelta puuttui tutkimuslupa. Kehittämishanke oli osahanke laajassa valtakunnallisessa verkostohankkeessa ja alkutapaamisessa hankekoordinaattori antoi minun ymmärtää, ettei erillistä tutkimuslupaa tarvita ison verkostohankkeen sisällä tehtävään osahankkeeseen, joten tutkimuslupaa ei ollut haettu aiemmin. Lopulta lyhyen mietinnän jälkeen, päädyin hakemaan tutkimuslupaa tiukan aikataulun vuoksi vain yhdestä ammattikorkeakoulusta eli Lahden ammattikorkeakoululta usean ammattikorkeakoulun sijaan. Kehittämishankeprosessissa oli siis useita muutoskohtia, jotka vaikuttivat itse kehittämishankkeeseen ja myös sen luotettavuuteen negatiivisesti.

Tässä kehittämishankkeessa kato oli runsas. Vastausprosentti oli vähän yli 15 prosenttia. Vastausprosentti oli pienempi kuin olin etukäteen ajatellut. Ammattikorkeakoulussa tulee jatkuvasti sähköpostiin linkkejä erilaisiin kyselyihin ja saadaksesen oman kyselynsä jotenkin nousemaan tästä massasta esiin on varmasti monesta asiasta kiinni. Saatekirjeen tulee olla muun muassa riittävän mielenkiintoinen heti alkuun ja ajankohdan tulee olla sopiva vastaamiseen. Omalla kohdallani kyselyn ajankohta olisi voinut olla parempi. Nyt se oli joulukuun alussa juuri kun valmistuvilla opiskelijoilla oli kädet täynnä työtä, lukukausi oli loppuillaan kuten varmasti myös energiatkin ja osalla oli jo joululomat mielessä. Tämän tietäen, en tehnyt

kyselylle uusinta-/ muistutuskierrosta. Näin jälkeempäin ajatellen, se oli huono ratkaisu. Muistutuskirje vastaajille olisi kannattanut lähettää joka tapauksessa, vaikka hanke olikin päättymässä ja vaikkei sillä olisi saatu kuin muutama vastaaja lisää. Se olisi silti nostanut hieman vastausprosenttia ylöspäin ja sitä kautta lisännyt hieman kyselylomakkeen luotettavuutta.

Kyselyn tulosten ja kirjallisuuden pohjalta pystyin kuitenkin tekemään kehittämissuunnitelman Lahden ammattikorkeakoululle, joka tässä kehittämishankkeessa oli toisena tavoitteena. Tuloksia tai ehdotuksia ei raportoitu koordinaattorille. Hän ilmoitti jo ennen myöhästyneen kyselylomakkeen lähettämistä, ettei hänellä ole enää käyttöä saaduille tuloksille.

10.3 Kehittämishankkeen tulosten pohdinta

Tutkimus ei ole valmis tulosten analysoinnin jälkeen, vaan tuloksia pitäisi myös selittää ja tulkita. Tulokinnalla tarkoitetaan sitä, että tutkijakehittäjä pohtii analyysin tuloksia ja tekee niistä omia johtopäätöksiä. Tulosten tulkinta on myös aineiston analyysissä esiin nousseiden merkitysten selkiyttämistä ja pohdintaa. (Hirsjärvi ym. 2005, 213.)

Kysely tehtiin sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoille jotka opiskelivat Lahden ammattikorkeakoulussa. Heistä lähes kaikki olivat julkisella puolella työssä. Yli puolet heistä teki opinnäytetyön omalle työpaikalleen tai ainakin omaan organisaatioonsa. Vain muutama teki opinnäytetyön toiseen organisaatioon tai kansainväliseen hankkeeseen laajentaakseen omaa oppimistaan.

Vastauksista nousi esiin, että opetus olisi vastannut työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita lähes kaikkien mielestä. Opintoihin liittyvissä tehtävissä jokainen teki tehtävän omaa työpaikkaa silmällä pitäen, jos sellainen oli. Näin ajatellen tehtävät varmasti palvelivat työelämää jollain lailla, mutta oliko aihepiirit työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeista tai heidän asettamiaan tai edes toivomiaan jäi vastauksissa kuitenkin suhteellisen epäselväksi.

Kysymyksessä kymmenen (10), jossa kysyttiin onko opinnoissa ollut riittävästi työelämälähtöisiä tehtäviä, vastaukset olivat osittain hyvin samankaltaisia ja -muotoisia kuin kysymyksessä kuusi (6) oliko opetus vastannut työelämän tki-toiminnan tarpeita. Tässä kohden tulkitsisin näiden kahden eri kysymyksen vastauksia siten, että niitä oli pidetty osin vastaavina, samaa tarkoittavina ja jostain syystä ei ollut ymmärretty/ huomattu niissä kysytyn kuitenkin eri asioita. Eli kyselylomakkeella olevan kysymyksen numero kuusi (6): opetus on vastannut työelämän tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tarpeita, vastauksia pidän hyvin tulkinnanvaraisina. Vastaavasti kysymykseen ovatko tehtävät olleet työelämälähtöisiä, niin lähes kaikki olivat olleet samaa mieltä ja se näkyi myös sanallisissa vastauksissa, että näin todella oli vastaajien mielestä ollut.

Tulosten perusteella työelämän ja koulutuksen yhteistyö oli juuri sellaista mitä kirjallisuuskatsauksessakin nousi esiin, ikävä kyllä. Yhteistyötä vaikutti olevan vain opinnäytetyöhön liittyen. Joissakin tapauksissa työelämäedustaja oli ollut enemmänkin hankkeessa mukana, eli osallistumalla opinnäytetyön seminaareihin. Pääosin kuitenkin yhteistyö tapahtui opinnäytetyöntekijän välityksellä opinnäytetyöhön liittyen. (vertaa Väänänen 2012.)

Oppimistehtävien soveltuvuudesta oman työelämän kehittämiseen lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että ne sopivat siihen varsin hyvin. Työelämän edustajien vierailuja koettiin olevan vähän ja niitä toivottiin paljon lisää opintoihin. Vierailukäyntejä muihin firmoihin ei ollut ollut opintojen aikana, muttei niitä pidetty ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa enää tarpeellisina. Lähes kaikki olivat olleet opintojen aikana työelämässä, joten yritysvierailuille ei löytynyt tiukassa opiskeluaikataulussa tarvetta.

Tulokset tässä kehittämishankkeessa ovat mielestäni vastaavia kuin kirjallisuuskatsauksessakin esiin nousseissa aiemmin tehdyissä hankkeissa. Ammattikorkeakoulu pyrkii opintojen tehtävissä työelämälähtöisyyteen ja onnistuu siinä hyvin, mutta työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeista ne eivät varsinaisesti nouse. Samoin työelämän

kanssa tehtävän yhteistyön määrää kuvasi hyvin se, mitä kirjallisuuskatsauksessakin tuli ilmi eli vain opinnäytetöihin liittyvää yhteistyötä oli olemassa. (vertaa Kristo 2013; Pohjus 2015.)

Tämän kehittämishankkeen tulosten perusteella ei kuitenkaan voida tehdä mitään laajoja johtopäätöksiä asiasta, koska tämä oli yhden ammattikorkeakoulun rajatulle opiskelijaryhmälle tehty kyselytutkimus. Ammattikorkeakoulut kehittävät kuitenkin omaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaansa toisiinsa nähden eri tahtiin ja tekevät myös alueittain yhteistyötä työyhteisöjen kanssa eri laajuudessa, joten tämän kehittämishankkeen tulokset eivät ole suoraan verrattavissa muihin ammattikorkeakouluihin.

11 JATKOKEHITTÄMISEEN AIHEITA

Tulosten perusteella työelämän tutkimus-, ja kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita ei juurikaan opinnäytetyön lisäksi huomioida opiskelussa. Yhteistyö työelämän kanssa liittyy usein vain opinnäytetöihin. Nostin kehittämisaiheiksi omassa kehittämishankkeessani työelämäyhteistyön lisäämisen sekä työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeiden selvittämisen.

Jatkokehittämisen aiheena tulevaisuudessa voisi olla vaikka väliarviointikysely. Yhteistyön lisääntyessä ja verkostojen toimiessa, voitaisiin tulevaisuudessa tehdä työelämän edustajille kysely, miten ammattikorkeakoulu on täyttänyt heidän tarpeitaan ja odotuksiaan. Vastausten perusteella voisi ammattikorkeakoulu yhdessä työelämän kanssa pohtia jatkosuunnitelmaa yhteistyön ylläpitämiseksi ja/tai parantamiseksi.

Tulevaisuudessa kun alueen yritykset ja niiden tarpeet olisi kartoitettu sekä yhteistyöverkosto saatu tehtyä, voisi pohtia miten saadaan opintosuunnitelmat muokattua työelämäyhteistyötä paremmin tukevammaksi ja huomioivammaksi. Yhteistyöverkoston käynnistyttyä voitaisiin opintosuunnitelmia suunnitella vaikka joltain osin työelämän edustajien kanssa yhteistyössä. Olisiko tulevaisuudessa tarpeen esimerkiksi lisätä koulutukseen jokin työelämän tarpeita paremmin huomioiva kurssi? Olisiko jollekin kursseille esimerkiksi tarpeen ottaa mukaan työelämän edustajan pitämä osuus esimerkiksi verkkokurssina?

Jos koulutukseen lisätään asiantuntijaluentoja ja/tai – kursseja, niiden onnistuminen/jatkotarve pitäisi arvioida tulevaisuudessa. Palvelivatko ne työelämää tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja onko niitä tarvetta jatkaa, lisätä tai muokata paremmin koulutukseen sopiviksi.

Palaute/infokanavan päivitys pitää tehdä tarpeen mukaan. Jos palaute/infokanava toimii hyvin, niin uusien hankkeiden ja ideoiden esittäminen ajoissa olisi erityisen tärkeää sen kautta. Yhteistyöverkoston toimiessa voi ammattikorkeakoulu tiedottaa uusista hankkeista reaaliaikaisesti kaikille tahoille. Yritykset voisivat tuoda esiin omia toiveita tai kehittämistarpeitaan

palaute/infokanavan kautta ylemmän ammattikorkeakoulututkinnonopiskelijoille ja ammattikorkeakoululle. Palaute/infokanavalta opettajat voisivat poimia yritysten kehittämishankeideoita tarjottavaksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoille. Kaikki opiskelijat eivät esimerkiksi ole opintojen aikaan työelämässä, osa opiskelijoista haluaisi tehdä kehittämishankkeen johonkin muuhun kuin omaan organisaatioonsa ja kyselytutkimuksessa osa toi myös esiin toiveen, että haluaisi tehdä kehittämishankkeen yksityiselle puolelle. Hyödyntämällä palaute/infokanavaa tällä tavoin mahdollistuisi kehittämishankkeen teko myös yksityiselle sektorille, pienille ja keskisuurille yrityksille. Näitä asioita voisi jatkossa kehittää aina vain paremmin toimivammiksi toimintamalleiksi.

LÄHTEET

Ahonen, P. 2015. Tutkimus, kehitys ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuus. Teoksessa Ahonen P. (toim.) Ylemmän ammattikorkeakoulutuksen opettajuus tutkimuksen, kehittämisen ja uudistamisen sillanrakentajana. Turun ammattikorkeakoulun julkaisu. 8 – 19.

Ammattikorkeakoululaki 932/2014.

Ammattikorkeakouluasetus 1129/2014.

Arene 2014. Arenen tki-esite. Ammattikoulujen rehtorineuvosto Arene ry. julkaisu [viitattu 12.3.2016]. Saatavissa: <http://www.arene.fi/fi/ammattikorkeakoulut/tki-toiminta>

Arene 2015. Ammattikorkeakoulut. Ammattikoulujen rehtorineuvosto Arene ry. julkaisu [viitattu 11.9.2015]. Saatavissa: <http://www.arene.fi/fi/ammattikorkeakoulut>

FUAS 2015. Fuas – liittouman www.sivut [viitattu 1.9.2015]. Saatavissa: <http://www.fuas.fi/fuas/Sivut/default.aspx>

Hakomäki, S 2013. Kuvaus opettajien TKI-työn ja opetuksen integraatiosta. Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen yamk-opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu.

HAMK 2014. Vaikuttavuuden vahvistaminen valtakunnallisesti. YAMK-koulutus vahvaksi TKI- vaikuttajaksi [viitattu 4.11.2014]. Saatavissa: <http://www.hamk.fi/verkostot/yamk-koulutus-vahvaksi-tki-vaikuttajaksi>

HAMK 2015. Hämeen ammattikorkeakoulun www- sivut. Tietoa HAMkista. [viitattu 1.9.2015]. Saatavissa: <http://www.hamk.fi/tietoa-hamkista/Sivut/fuas.aspx>

HE 14/2005. Hallituksen esitys Eduskunnalle ammattikorkeakoulujen tutkintojärjestelmän kehittämiseksi [viitattu 14.9.2015]. Saatavissa: <http://www.edilex.fi/he/20050014>

Heikkilä, Tarja 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. uud. painos. e-kirja. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Henttonen, E. 2008. Usein kysytyjä kysymyksiä laadullisesta tutkimuksesta. Helsingin yliopiston julkaisuja. Aalto yliopisto.

Hilmola, O-P., Salmi, P., Viskari, S., Käki, H., Torkkeli, M. (toim.) 2008. Avoin innovaatio Suomessa: Yritysten, korkeakoulujen ja julkisen sektorin vuorovaikutus ja yhteistyö. Tekesin katsaus 233/2008.

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.

Honkanen, H. 2013. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto ja innovaatio-osaaminen. Teoksessa Honkanen, H & Kiviniemi, L. (toim.) Yhdessä mukana muutoksessa. Lea Rissasen juhla-kirja. Tutkimus- ja kehitystyön julkaisut. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. 37- 42.

Huotari, P. & Rintala, A. 2015. TKI-mallin kehittämisprosessi -oivalluksia ylempään ammattikorkeakoulutukseen. Teoksessa Huotari P. (toim.) Ylempi ammattikorkeakoulutus työelämää uudistamassa. Kokemuksia monialaisen TKI-toiminnan kehittämisestä. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisuja. 13 – 25.

Jankkila, H. & Kangastie, H. 2014. (toim.) Työelämälähtöisyys ja – läheisyys Lapin ammattikorkeakoulussa. Toimintamallin avaus. Raportit ja julkaisut 21/2014. Lapin ammattikorkeakoulu.

Kariniemi, M. 2014. Koulutuksen työelämävastaavuus ja TKI – toiminnan hyödyntäminen opetuksessa Hämeen ammattikorkeakoulussa. Työelämän asiantuntijoiden suorittama arviointi. HAMKin e-julkaisuja 4/2014. Hämeen ammattikorkeakoulu.

Kivelä, M. 2015. (toim.) Ketterä ja kehittävä YAMK- koulutus. Mikkelin ammattikorkeakoulun julkaisu.

Korkeakoulujen arviointineuvosto (KKA) 2013. Korkeakoulut yhteiskunnan kehittäjinä. Korkeakoulujen yhteiskunnallisen ja alueellisen vaikuttavuuden arviointiryhmän loppuraportti. Helsinki. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisu 5/2013.

Kristo, S. 2013. YAMK- tutkinnon (osaamisen) vaikuttavuus organisaation kehittämiseen henkilön/henkilöiden suorittama KTAMK:n YAMK- koulutuksen. Teknologiaosaamisen johtamisen koulutusohjelman yamk-opinnäytetyö. Kemi - Tornion ammattikorkeakoulu.

Laki ammattikorkeakoulun jatkotutkinnon kokeilusta 645/2001.

LAMK 2013. Lahden ammattikorkeakoulun TKI -strategia 2013 - 2016. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan strategiset linjaukset vuosille 2013 - 2016 sekä lähiajan toiminnan kehittämisen painopisteet. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu.

LAMK 2014. Opinnäytetyöaiheita Lamkin YAMK-hankkeessa. Lahden ammattikorkeakoulun intranet [viitattu 7.9.2014]. Lähdeviite saatavissa tekijältä.

LAMK 2015a. Lahden ammattikorkeakoulun organisaatio [viitattu 7.9.2015]. Saatavissa: <http://www.lamk.fi/lamk-oy/organisaatio>

LAMK 2015b. Lahden ammattikorkeakoulu. FUAS liittouma [viitattu 1.9.2015]. Saatavissa: <http://www.lamk.fi/lamk-oy/fuas-liittouma>

Lampinen M. & Turunen H. 2015. Suomalainen työelämä voittaa aina, kun YAMKissa tehdään TKI:ta – katsaus lähtökohtiin. Teoksessa Lampinen M. & Turunen H (toim.) Yamk koulutus vahvaksi tki-vaikuttajaksi. Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu 14/2015. 6 – 8.

Lumme, R., Sarajärvi, A., Paavilainen, R. 2009. T&K-työn ja opetuksen integraatiolla kohti työelämälähteistä oppimista. Journal of Finnish Universities off Applied Sciences No 4/2009 [viitattu 18.3.16]. Saatavissa: <http://www.uasjournal.fi/index.php/kever/article/view/1182/1078>

Opetushallitus 2015. Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen. Opiskelijat ja tutkinnot suorittaneet [viitattu 12.12.2015]. Saatavissa: <https://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Opiskelijat-ja-tutkinnot.aspx>

Opetusministeriö 2010. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta innovaatiojärjestelmässä. Opetusministeriö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) & Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) 2012. Suomi osaamispohjaiseen nousuun. Tutkimus- ja innovaatiopolitiikan toimintaohjelma.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) 2015. Ammattikorkeakoulujen TKI-johtajien ja opetus ja kulttuuriministeriön välinen tapaaminen [viitattu 7.9.2015]. Saatavissa: <http://www.minedu.fi/OPM/Tapahtumakalenteri/2015/02/tki.html?lang=fi>

Pohjus, A (toim.) 2012. Ylempi amk -koulutuksen hyvät käytänteet meillä ja maailmalla. Satakunnan ammattikorkeakoulun julkaisu.

Ruissalo, M. 2014. Sastamalan koulutuskuntayhtymän ja työelämän välinen yhteistyö. Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelman yamk-opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu.

Sarajärvi, A., Salmela, M., Eriksson, E. 2013. TKI-työn ja opetuksen kehittämisprojektin tulokset, kehittämishaasteet ja suositukset. Journal of Finnish Universities of Applied Sciences No 1/2013 [viitattu 18.3.2016]. Saatavissa: <http://www.uasjournal.fi/index.php/uasj/article/view/1443/1368>

Tiainen, A - I., Hietala, S. 2012. Sosiaali- ja terveystieteiden kehittämisen ja johtamisen YAMK-tutkinnon työelämäyhteistyö. Teoksessa Töytäri, A. (toim.) 2012. Kehittyvä YAMK. – Työelämää uudistavaa osaamista. Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu 9/2012.

Tilastokeskus 2014. Tutkimus ja kehittämistoiminta [viitattu 18.3.2016]. Saatavissa: http://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/t_ktoiminta.html

Tilastokeskus 2015. Ammattikorkeakoulutus [viitattu 9.9.2015]. Saatavissa: http://www.tilastokeskus.fi/hae?word=ammattikorkeakoulutus&sort=inv_aika

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009. Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi. Helsinki.

Valtioneuvosto 2013. Päätös Lahden ammattikorkeakoulun toimiluvasta alkaen 1.1.2014. Dnro OKM 27/533/2013. Valtioneuvosto.

Vilen, H. 2011. Elinkeinoelämän odotukset yhteistyölle ammattikorkeakoulun kanssa. Case: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Liiketaloudenalan yamk-opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusyhtiö Tammi.

VTV 2009. Ammattikorkeakoulutuksen työelämälähtöisyyden kehittäminen. Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomukset 188/2009. Helsinki.

Väänänen, M. 2012. Työelämälähtöisen koulutuksen kehittämistä ammattikorkeakoulussa. – Pientä säätöä vai täydellinen remontti? HAMK: n julkaisuja. Hämeen ammattikorkeakoulu.

Weckström-Lundell T. & Liljeroth P. 2015. Hedelmällinen yhteistyö – yamk koulutus ja työelämä – tulevaisuuden haaste. Teoksessa Lampinen M. & Turunen H (toim.) Yamk koulutus vahvaksi tki-vaikuttajaksi. Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisu 14/2015. 35.

LIITTEET

LIITE 1. Kyselylomake

Työelämän ja opintojen integraation kartoitus

Hyvä vastaaja! Valitse kyselyn valikosta sopivin vaihtoehto itsellesi.

Vastaa väittämiin täysin samaa mieltä – täysin eri mieltä akselilla.

Jokaisen väittämän jälkeen voit vapaasti jatkaa aiheesta omin sanoin kohdassa

'Kerro mielipiteesi...'. Lisäksi lomakkeen lopussa on tila kehittämisideoille

sekä tila vapaaseen kommentointiin.

Yhteystietoni löytyvät lomakkeen lopusta.

1. Sukupuoli

Mies

Nainen

2. Ammattikorkeakoulu jossa opiskelen

---

3. Opiskelen työn ohessa

Kyllä

En

4. Työskentelen

- Julkisella sektorilla
- Yksityisellä sektorilla
- 3:lla sektorilla
- En ole työssä

5. Teen kehittämishankkeen omalle työpaikalleni

- Kyllä
En, miksi et?
- _____

6. Opetus on vastannut työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tarpeita

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

7. Kerro mielipiteesi, etenkin jos vastasit olevasi täysin eri mieltä

_____

8. Opetus on edistänyt yhteistyötä työelämän kanssa

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

9. Kerro mielipiteesi, etenkin jos vastasit olevasi täysin eri mieltä

---

10. Opetus on sisältänyt riittävästi työelämälähtöisiä oppimistehtäviä

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

11. Kerro mielipiteesi, etenkin jos vastasit olevasi täysin eri mieltä

---

12. Oppimistehtävät ovat olleet työelämän kehittämiseen soveltuvia

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

13. Kerro mielipiteesi, etenkin jos vastasit olevasi täysin eri mieltä

---

14. Työelämän edustajien luentoja on ollut riittävästi

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

15. Kerro mielipiteesi, etenkin jos vastasit olevasi täysin eri mieltä

---

16. Vierailukäyntejä eri yrityksiin on ollut riittävästi

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

17. Kerro mielipiteesi, etenkin jos vastasit olevasi täysin eri mieltä

---

18. Miten kehittäisit opintoja paremmin työelämän tarpeita huomioivammaksi?

---

19. Mitä muuta haluaisit sanoa?

Kiitos kyselyyn vastaamisesta

Seija Eskelinen (ent. Lehto)
seija.lehto@student.lamk.fi

